

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE VE GÜNEY KORE SANAT EĞİTİMİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI

Selma GÜLYÜZ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra ÖZALP HAMARTA

Konya 2021

ÖN SÖZ

Çağımızda uluslararası bir nitelik kazanan eğitimin, karşılaştırmalı olarak incelenmesi; eğitim gereksinimlerini karşılamada, yeni eğitim politikaları geliştirilmesinde ve ortak kültürel projelerin oluşturulmasında etkin rol oynamaktadır. Bugün eğitim, sanat, teknoloji, ekonomi gibi pek çok alanda yakaladığı başarıları ile gündeme gelen Güney Kore'nin bu başarılarının altında yatan temel faktörün eğitim alanında uyguladığı geniş reformlar olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, dünyanın en seçkin eğitim sistemine sahip ülkelerden biri olarak kabul edilen Güney Kore'nin sanat eğitimi öğretim programları ile Türkiye'nin sanat eğitimi öğretim programları karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir.

Güney Kore, geleneksel sanat ürünleri ve kültürel formlar bakımından zengin bir ülkedir. Güney Kore kendi kültürüne bağlı ancak yeniliklere açık bir sanat eğitimi anlayışına sahiptir. Güney Kore'nin sanat eğitiminde yer alan formlar, konular ve teknikler diğer ülkelerin sanat eğitimine yeni bir boyut kazandırabilir. Bu bakımdan Güney Kore sanat eğitimi anlayışının değerlendirilmesi önemli görülmektedir. Güney Kore sanat eğitiminde yer alan formlar, konular ve teknikler diğer ülkelerin sanat eğitimine yeni bir boyut kazandırabilir.

Güney Kore ve Türkiye sanat eğitimi öğretim programlarının incelenmesi doğrultusunda iki ülkenin sanat eğitimi anlayışlarını karşılaştırdığım bu çalışmanın planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, sayın hocam Dr.Öğr.Üyesi Hatice Kübra ÖZALP HAMARTA 'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca yüksek lisans süresince desteklerini hep hissettiğim değerli babam Rıdvan ÖZDEMİR ve değerli annem Fatma ÖZDEMİR'e, çalışma süresince her aşamada güven ve güç vererek hep yanımda olan sevgili eşim A.Sait GÜLYÜZ'e sonsuz teşekkür ederim.

Selma GÜLYÜZ

KONYA- 2021

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU.....	V
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ.....	Vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	Vii
ÖZET	Viii
ABSTRACT.....	ix
COMPARISON OF ART EDUCATION TEACHING PROGRAMS IN TURKEY AND SOUTH KOREA.....	ix
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu.....	2
1.2 Araştırmanın Amacı.....	2
1.3 Araştırmanın Önemi.....	3
1.4 Varsayımlar	4
1.5 Sınırlılıklar	4
1.6 Tanımlar	4
2 ALAN YAZIN	6
2.1 Türkiye ve Güney Kore Sanat Eğitiminin Tarihsel Süreci	6
2.1.1 Türkiye sanat eğitiminin tarihsel süreci	6
2.1.2 Güney Kore sanat eğitiminin tarihsel süreci	8
2.2. Türkiye ve Güney Kore Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Genel Yapısı	17
2.2.1 Türkiye sanat eğitimi öğretim programları	17
2.2.2 Güney Kore Sanat Eğitimi Öğretim Programları.....	35
2.3 İlgili Araştırmalar	41
2.3.1 Konu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	41
2.3.2 Konu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	44
3 YÖNTEM	47
3.1 Araştırmanın Modeli.....	47
3.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	47
3.3 Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri	48
3.4 Verilerin Toplanması	48
3.5 Verilerin Çözümlemesi (Verilerin Analizi)	48
4 BULGULAR.....	49
4.1 Tarihsel Süreç İçerisinde Sanat Eğitiminin Karşılaştırılması	49
4.2. Sanat Eğitiminin Genel Yapısının Karşılaştırılması	52

4.3. İlköğretim ve Ortaöğretim Kademeleri Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması	53
4.4. Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının İçerik Bakımından Karşılaştırılması..	54
4.5. Sanat Eğitimi Öğrenme Alanlarının Karşılaştırılması	54
4.6. Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Kültürel İçerik Bakımından Karşılaştırılması	57
5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	59
5.1 Tartışma	59
5.2 Sonuç.....	62
5.3 Öneriler	64
KAYNAKÇA.....	66
İNTERNET KAYNAKLARI	69

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Türkiye ve Güney Kore Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması başlıklı tez çalışmamın İç Kapak, Özetler, Ekler ve Ana Bölümlerden (Giriş, Alan Yazın, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler) oluşan toplam **60** sayfalık kısmına ilişkin, 8/07/2021 tarihinde tez danışmanım tarafından **iThenticate** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%12** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez kabul sayfası hariç,
2. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç,
3. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç,
4. Önsöz hariç,
5. İçindekiler hariç,
6. Simgeler ve kısaltmalar hariç,
7. Kaynakça hariç
8. Özgeçmiş hariç,
9. Alıntılar dâhil,
10. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

8/07/2021

Selma GÜLYÜZ

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra ÖZALP HAMARTA

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynakça listesine eklendiğini beyan ederim.

8/07/2021

Selma GÜLYÜZ

SİMGELER VE KISALTMALAR

DBAE: Discipline-Based Art Education (Disiplin Temelli Sanat Eğitimi)

GSD: Görsel Sanatlar Dersi

KICE: Korea Institute for Curriculum and Evaluation (Kore Öğretim Programları Değerlendirme Enstitüsü)

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

PISA: Programme for International Student Assessment (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı)

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

ÖZET

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE VE GÜNEY KORE SANAT EĞİTİMİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Selma GÜLYÜZ

Eğitim ülkelerin gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Çağımızda uluslararası bir nitelik kazanan eğitimin, karşılaştırmalı olarak incelenmesi; eğitim gereksinimlerini karşılamada, yeni eğitim politikaları geliştirilmesinde ve ortak kültürel projelerin oluşturulmasında etkin rol oynamaktadır. Bu araştırmanın konusu, eğitim alanında kısa sürede uyguladığı geniş reformlar ile büyük başarılar elde eden, bugün dünyanın en seçkin eğitim sistemine sahip ülkelerden biri olarak kabul edilen Güney Kore'nin sanat eğitimi öğretim programları ile Türkiye'nin sanat eğitimi öğretim programlarının karşılaştırılması olarak incelenmesidir. Öğretim programlarının incelenmesi doğrultusunda iki ülkenin sanat eğitimi anlayışlarının karşılaştırılması bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Eğitime ve öğretmenlere büyük önem veren, zengin uzak doğu felsefeleri ile yapılandırılmış, geleneksel etkiler ile modern anlayışları bütünleştiren bir eğitim sistemine sahip olan Güney Kore sanat eğitimi anlayışının değerlendirilmesi önemli görülmektedir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda Güney Kore ve Türkiye'nin genel eğitim sistemi içerisinde sanat eğitiminin tarihsel gelişimi ve sanat eğitimi öğretim programların felsefi bakış açılarına ilişkin literatür incelenmiştir. Literatür taraması ile elde edilen veriler ışığında, Güney Kore ve Türkiye'de uygulanmakta olan, ilköğretim, ortaöğretim sanat eğitimi öğretim programları; amaç, içerik, öğretme-öğrenme süreçleri yapısal, kültürel bağlamda belirlenen kategoriler çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Elde edilen veriler derinlemesine bir yaklaşımla analiz edilerek, çekici unsurlar ortaya konularak araştırmanın temelini oluşturan öğretim programları karşılaştırılmıştır.

Araştırma sonucunda, Türkiye ve Güney Kore'nin köklü tarihi, zengin kültürü, çeşitli inanışlarının sanat eğitiminin gelişiminde etkili olduğu görülmüştür. Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarının; yapı ve içerik bakımından benzerlik gösterdiği söylenebilir. Ülkelerin sanat eğitimi öğretim programlarının içeriği karşılaştırıldığında, Türkiye'den farklı olarak; Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında temel içerik olarak 'Kişilik Eğitimi'nin ön plana çıktığı görülmektedir. Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan kazanımlar çeşitli öğrenme alanlarına ayrılarak sunulmuştur. Bu alanlar benzer amaçlar doğrultusunda şekillenmiştir. Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları, kültür konusunda zengin bir içeriğe sahiptir. Bu içerikler, Türkiye'deki öğretim programlarında geniş olarak ele alınmamıştır.

Araştırmanın sonunda, zengin sanat formları ile şekillenen Güney Kore sanat eğitimi anlayışlarına ilişkin ülkemizdeki araştırmacılar için öneriler sunulmuştur. İki ülke ile kültürel etkileşimi daha da yoğunlaştırabilecek milli eğitim ve üniversiteler arası sanat eğitimi ve kültür temelli ortak projeler geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Güney Kore, Sanat Eğitimi, Güney Kore Sanat Eğitimi

ABSTRACT

Department of Fine Arts Education
Art Education Program
Master Thesis

COMPARISON OF ART EDUCATION TEACHING PROGRAMS IN TURKEY AND SOUTH KOREA

Selma GÜLYÜZ

Education has an important place in the development of countries. Comparative analysis of education, which has gained an international character in our age; It plays an active role in meeting educational needs, developing new education policies and creating joint cultural projects. The subject of this research is the comparative analysis of the art education curriculum of South Korea, which has achieved great success with its extensive reforms in the field of education in a short time, and which is considered one of the countries with the most distinguished education system in the world today, and the art education curriculum of Turkey. The aim of this research is to compare the understanding of art education of the two countries in line with the examination of the curricula. It is considered important to evaluate the understanding of art education in South Korea, which has an education system that attaches great importance to education and teachers, is structured with rich Far Eastern philosophies, and integrates traditional influences and modern understandings.

In line with the purpose of the research, the literature on the historical development of art education and the philosophical perspectives of art education curricula in the general education system of South Korea and Turkey has been examined. In the light of the data obtained from the literature review, the primary and secondary art education curriculums being implemented in South Korea and Turkey; purpose, content, teaching-learning processes were examined comparatively within the framework of the categories determined in the structural and cultural context. The data obtained were analyzed with an in-depth approach, attractive elements were revealed and the curricula that formed the basis of the research were compared.

As a result of the research, it has been seen that the deep-rooted history, rich culture and various beliefs of Turkey and South Korea are effective in the development of art education. Art education curriculum in Turkey and South Korea; It can be said that they are similar in terms of structure and content. When the content of the art education curriculum of the countries is compared, unlike Turkey; It is seen that 'Personality Education' comes to the fore as the main content in South Korean art education curriculum. The achievements in the art education curricula of Turkey and South Korea are presented by dividing them into various learning areas. These areas have been shaped for similar purposes. South Korean art education curricula have a rich cultural content. These contents have not been widely discussed in the curricula in Turkey.

Keywords: South Korea, Art Education, South Korean Art Education

BÖLÜM 1

1 GİRİŞ

Türkiye’de eğitim alanındaki değişim arayışları, son yıllarda araştırmacıları farklı ülkelerle Türkiye’nin eğitimini karşılaştırmaya itmektedir. Eğitim alanında başarıya ulaşmış farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin incelenmesi, ülkelerin kendi eğitim durumlarını gözden geçirerek geliştirmesine olanak sağlamaktadır (Özalp, Özdemir 2019:113). Bununla birlikte eğitimin çağımızda uluslararası bir nitelik kazanmasıyla, ülkelerdeki eğitim sorunlarının benzerlik gösterdiği ve uluslararası eğitim araştırmaları ile bu sorunlarının çözülebileceği düşünülmektedir (Cho, 1997).

Ülkelerin sanatı ve eğitim yapısı kültürlerinden etkilenmekte ya da kültürleri doğrultusunda şekillenmektedir. Zengin bir tarih ve kültürden gelen Güney Kore, bugün eğitim, teknoloji, ekonomi, sanat gibi alanlarda birçok başarı elde etmiş bir ülkedir. Güney Kore’nin başarılarının altında yatan temel faktörün, eğitim alanındaki köklü yenilikleri ve bu alandaki istikrarlı politikaları olduğu düşünülmektedir (Levent Gökkaya, 2014: 8-16).

Korelilerin tarih boyunca eğitime; kişisel gelişim ve toplumsal yükselme aracı olarak çok önem verdikleri görülmektedir (Choi, 2013: 16). Kore’de modern eğitim yöntemlerinin benimsenmesiyle pek çok değişiklik yapılmış olmasına rağmen geleneklerin etkisi hala varlığını korumaktadır (Yixiong, 2009: 9).

Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları Batının eğitim anlayışlarının, kendi kültürel anlayışları ile bütünleştirilmesi şeklinde geliştirilmiştir. Ülkenin kalkınma ve gelişme ihtiyaçları sanat eğitimi öğretim programlarını etkilemiş, gelişen sanayi toplumunda ihtiyaç duyulan tasarım gücünün, sanat eğitimi yoluyla kazandırılması hedeflenmiştir. Ayrıca sanat eğitimi sosyal toplum yapısını şekillendirmede etkili görülmüş, sanat eğitimi yoluyla kişilik eğitimine büyük önem verilmiştir. Genel olarak Güney Kore sanat eğitimi temel öğretim programlarının içeriğini kişilik eğitimi, kültürel okuryazarlık, yaratıcı yeteneklerin, özgür ifade gücünün estetik bilincin ve kültürel miras bilincinin geliştirilmesi konuları oluşturmaktadır. Türkiye’de sanat eğitimi öğretim programlarının temel amacı ise;

- Sanatın insanlık tarihine katkılarını bilen, kültürel ve evrensel değerler ile sanatı anlayan, insan haklarına saygılı, milli ve manevi değerleri evrensel bir bakış açısı ile değerlendirebilen,

- Doğayı seven, çevreye duyarlı, sanat eleştirisi yapabilen, estetik duyarlılık ve görsel algı yeteneklerini geliştiren,

- Temel sanat terim, teknik ve yöntemlerini uygularken, özgür düşünen, özgün ürünler oluşturarak kendini sanat yolu ile ifade eden, bireyler yetiştirmektedir.

1.1 Problem Durumu

Bu çalışmada Güney Kore ve Türkiye sanat eğitimi öğretim programları arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir? sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Çalışmanın alt problemleri ise aşağıdaki gibidir:

- 1) Güney Kore ve Türkiye’de sanat eğitimi tarihsel süreçte nasıl gelişmiştir?
- 2) Güney Kore ve Türkiye’nin sanat eğitimi genel yapısı nasıldır?
- 3) Güney Kore ve Türkiye’de uygulanmakta olan ilköğretim ve ortaöğretim sanat eğitimi öğretim programları nasıldır?
- 4) Güney Kore ve Türkiye’de uygulanmakta olan sanat eğitimi öğretim programlarının içeriği nasıl belirlenmiştir?
- 5) Güney Kore ve Türkiye sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan öğrenme alanları nelerdir?
- 6) Güney Kore ve Türkiye’de uygulanmakta olan, ilköğretim ve ortaöğretim sanat eğitimi öğretim programları ve kültürel bağlamda incelendiğinde ortaya çıkan benzerlik veya farklılıklar nelerdir?

1.2 Araştırmanın Amacı

Eğitim ülkelerin gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Uluslararası eğitim anlayışlarını karşılaştırmalı olarak incelemek, ülkelerdeki eğitim sorunlarında benzerliklerin bulunmasına ve sorunları eğitim ile çözümede yeni yaklaşımların keşfedilmesine olanak tanımaktadır. Eğitimde başarıya ulaşmış ülkelerin eğitim sistemlerinin incelenmesi ülkelerin kendi eğitim sistemlerini ve öğretim programlarını yapılandırılmada etkilidir. Bu nedenle farklı ülkelerin eğitim anlayışlarının karşılaştırmalı incelenmesi önemli bir çalışma alanı olarak görülmektedir. Çağımızda eğitim uluslararası

bir nitelik kazandığından, ülkelerdeki eğitim sorunlarının da benzerlik gösterdiği ve uluslararası eğitim araştırmaları ile eğitim sorunlarının çözülebileceği düşünölmektedir (Cho, 1997:3).

Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarının incelenmesi doğrultusunda iki ülkenin sanat eğitimi anlayışlarının karşılaştırılması bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Güney Kore ve Türkiye'nin genel eğitim sistemi içerisinde sanat eğitiminin tarihsel gelişimi ve sanat eğitimi öğretim programların felsefi bakış açılarına ilişkin literatür inceleyecektir. Literatür taraması ile elde edilen veriler ışığında, Güney Kore ve Türkiye'de uygulanmakta olan, ilköğretim, ortaöğretim sanat eğitimi öğretim programları, amaç, içerik, öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirme öğeleri, yapısal, kültürel bağlamda ve eğitim politikaları bağlamında belirlenen temalar çerçevesinde incelenecektir. Elde edilen veriler derinlemesine bir yaklaşımla analiz edilerek, çekici unsurlar ortaya konulacak ve araştırmanın temelini oluşturan öğretim programları karşılaştırılacaktır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Sağlam ve Yüksel'e (2012) göre günümüzde hızla farklılaşan eğitim gereksinimleri, eğitim politikaları arayışını beraberinde getirmiştir ve bu doğrultuda farklı ülkelerin insan yetiştirme düzenlerinin incelenmesi faydalı olacaktır (Aktaran: Yıldız,2015:91). Cho (1997:3)'ya göre de en iyi eğitim sistemi ve reformu üzerinde tartışmak yerine, tarihi gelişim süreci içinde farklı ülkelerin ve kültürlerin eğitim sistemlerini incelemek ülkeler açısından daha ilginç ve yararlıdır. Farklı kültürlerin sanat eğitimi anlayışlarını karşılaştırmalı olarak incelemek, sanat eğitimine kültürün, tarihin ve siyasi olayların yansımaların anlaşılması ile sanat eğitimi anlayışlarını ülkeler arası anlaşılır kılmaktadır.

Farklı eğitim felsefelerinin değerlendirilmesi yeni anlayışlar geliştirmede faydalıdır. Bununla birlikte farklı kültürlerin sanat eğitimi anlayışları hakkında bilgi sahibi olmak, farklı öğretim metotlarının anlaşılmasında ve ortak kültürel projelerin oluşturulmasında etkin rol oynamaktadır. Alan yazın incelendiğinde farklı kültürlere sahip olan ülkelerin eğitim politikalarını incelemeye yönelik pek çok araştırma olduğu gözlenmiştir. Sanat eğitimi anlayışı konusunda karşılaştırmalı araştırmalar literatür taraması ile tespit edilmiştir. Ancak Uzak Doğu coğrafyasına ait kültürel araştırmalarda sanat eğitimi konusunda incelemeye dayalı araştırmalara rastlanılmamıştır. Bu bakımdan

eğitime ve öğretmenlere büyük önem veren, zengin uzak doğu felsefeleri ile yapılandırılmış, geleneksel etkiler ile modern anlayışları bütünleştiren bir eğitim sistemine sahip olan Güney Kore sanat eğitimi anlayışının değerlendirilmesi önemli görülmektedir.

Güney Kore PISA gibi uluslararası sınavlarda önemli başarılar elde etmiştir. Tarihinde zorluklar yaşamış olan bu ülke günümüzde eğitim başarısı ile ön plandadır. Bu açıdan bakıldığında Güney Kore ve Türkiye sanat eğitimi anlayışlarının karşılaştırılmalı olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi farklı ülkelerin kendi sanat eğitimi anlayışlarına ışık tutması bakımından önemlidir. Güney Kore, ğretim programlarında öğrencilerin gelişmesine katkıda bulunacak aktiviteler sunarak, sanat eğitiminde gözlem ve deneysel yaşantılar yoluyla aktif bir öğrenme süreci oluşturulup, yaratıcılığın geliştirilmesi ve temel becerilerin kazandırılması konularına odaklanmaktadır.

Güney Kore sanat eğitimi, öğrencilerin yaratıcılığını, kültür okuryazarlığını ve eleştirel düşünme becerisini geliştirmeyi hedefleyen bir anlayışa sahiptir. Geleneksel sanat ürünleri ve kültürel formlar sanat eğitimine zengin içeriklerle yansımaktadır. Derslerde seramik, lavi, hat, minhwa gibi geleneksel halk sanatlarından faydalanılmaktadır. Güney Kore sanat eğitiminde yer alan formlar, konular ve teknikler ülkemizdeki sanat eğitimine yeni bir boyut kazandırması bakımından önemli görülmektedir.

1.4 Varsayımlar

Araştırmada alan yazındaki kaynaklara ulaşılmıştır. Yararlanılan kaynaklardan edinilen bilgiler güvenilir olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın yönteminde kullanılan yöntemler doğru ve geçerli bir şekilde uygulanmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

Araştırmanın amacı doğrultusunda, Güney Kore ve Türkiye Eğitim Bakanlıklarına ait ilköğretim ve ortaöğretim kurumları, güncel sanat eğitimi ğretim programları araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmuştur.

1.6 Tanımlar

Eğitim: İnsanda kendi yaşantısı yoluyla davranış değişikliği meydana getirme süreci.

Öğretim Programı: Bir okulu bitirmek veya bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan plan, ders programı, müfredat, müfredat programı.

Sanat: Bireyin yaşadığı toplumda etrafında olup bitenlere karşı kendini farklı biçimlerde ifade edebildiği dinamik süreç (Ayaydın, Üstün Vural, Tuna ve Gökay Yılmaz, 2011:1).

Karşılaştırmalı Eğitim: Karşılaştırmalı Eğitim, belli bir coğrafi bölgedeki veya değişik toplumlar içindeki eğitim sistemlerini belirli ilgi noktaların karşılaştırılıp, ortak ölçülere göre değerlendirildiği, aralarındaki benzer ve farklı unsur ve gelişimleri tespit edildiği inceleme alanı.

Kültür: Kişinin, toplumun bir üyesi olarak kazandığı bilgi, inanç, sanat, hukuk, âdet, gelenek, alışkanlık ve yeteneklerin bütünü (Aman, 2012:136).

BÖLÜM 2

2 ALAN YAZIN

2.1 Türkiye ve Güney Kore Sanat Eğitiminin Tarihsel Süreci

Günümüz sanat eğitiminin yapısının anlaşılabilmesi için sanat eğitiminin gelişiminin tarihsel süreç içerisinde incelenmesi faydalı olacaktır.

2.1.1 Türkiye sanat eğitiminin tarihsel süreci

Türkiye sanat eğitiminin kökeni, tarihi kaynakların ışığında incelendiğinde, Orta Asya'da Türklerin ilk kez görüldüğü zamanlardan Cumhuriyet dönemine kadar güzel sanatlara ve sanat eğitimine önem verdikleri anlaşılmaktadır.

2.1.1.1 Cumhuriyet öncesi sanat eğitimi anlayışı

İslamiyet öncesinde Türk sanatının genellikle dini mabetler ve saraylarda uygulanan, dini ve siyasi konular veya estetik ihtiyaçları doğrultusunda geliştiği, Altay dağlarının eteklerinde 'Pazırık' bölgesinde bulunan M.Ö 3. ve 4. Yüzyıllara kadar uzanan Türk sanatı örneklerinin, M.Ö 9. Yüzyıllardaki duvar resimlerinin belli bir disiplinle eğitilmiş Türk sanatçılar tarafından ortaya konulduğu anlaşılmaktadır (Baş, 2009:14).

Türklerin, İslam dinini kabul etmeleriyle, Abbasi döneminden 18.yüzyıla kadar, mimari, minyatür ve hat sanatına daha fazla önem artmış, özellikle Selçuklular dönemi seramik, çiniler ile; taş, ahşap eserler bakımından zengin bir dönem olmuştur (Baş, 2009:14).

Osmanlı Devleti'nde batılılaşma çabaları diğer pek çok alanda ve sanat dalında da olduğu gibi, resim sanatını da etkilemiştir. Osmanlı Döneminde sanat eğitimi 1700'den itibaren saraya yabancı sanatçılar getirilip usta-çırak ilişkisi içerisinde, babadan oğula ve ustadan çırağa şeklinde başlamış, (Uğurlu. 2013:18) 1773 yılında açılan, Bahri Hümayun programında ilk kez resim dersine yer verilmesiyle okul programları ve eğitim kademelerinde yer almıştır (Öztürk 1997:27).

18. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü durdurmak amacıyla eğitim alanında gerçekleştirilen yenilikler sonucu, resim derslerinin, önce askeri, daha sonra da sivil okulların programlarına dahil edilmiş ve İstanbul'da Galatasaray Mektebi Sultanisi, Darüşşafaka Lisesi gibi okullarda resim derslerine ağırlık verilmiş ve genellikle kopya

yöntemi uygulanarak doğrudan beceri öğretimine dayalı çalışmalar yapılmıştır (Uğurlu, 2013:19). Bununla birlikte Askeri okulların sanat yaşamımızdaki işlevi, Sanayi-i Nefise Mekteb-i Alisi (1892)' in kurulması ve ilk mezunlarının verildiği dönemlere kadar sürmüştür (Öztürk, 1997:27).

1883'te Güzel Sanatlar Akademisi olan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve o zamanki adıyla, 'Sanayi-i Nefise Mektebi' nin kurulması sanat ve sanat eğitimi adına önemli bir adım olmuştur. Türkiye'de ilk resim öğretmenleri bu kurum ve askeri okul mezunlarından oluşmuş, burada eğitim plastik/görsel sanatlardan resim, heykel ve mimari alanında eğitimler verilmiştir (Ertosun, 2020: 9)

Cumhuriyet dönemine kadar resim derslerinde kolaydan zora, kopya, kolay resim çizmeye yönelik kartpostallardan yararlanma, bezeme çalışmaları gibi birçok yöntem yer alır (Gökhan, 2007:62)

2.1.1.2 Cumhuriyet dönemi ve sonrası sanat eğitimi anlayışı

TBMM'nin açılmasının ardından eğitim alanındaki yenilik arayışları doğrultusunda, halkı sadece okuryazar yapmanın istenilen ilerleme seviyesine getiremeyeceği anlaşılmış, sanat yoluyla geliştirmek kültürel anlamda donanımlı hale getirmek amacıyla halkevlerinin kurulması kararlaştırılmıştır. (Elpe, 2020:22). Bununla birlikte Dewey gibi eğitimciler ülkemize davet edilmiştir (Mercin ve Alakuş, 2011:28) Dewey, Türk gençlerinde sanatsal yeteneklerinin güçlü olduğunu, bunların iyi eğitilmeleri halinde güzel sanatlar kültürüne yapacakları katkının, ülkenin uygarlık düzeyinin belirlenmesinde yaratacağı etkiyi vurgulamıştır (Altinkurt, 2015:2-3). Hazırlanmış olduğu rapor üzerine Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü 1926'da açılarak İlk, orta, lise Resim-iş programları değiştirilip okullarda atölyeler kurulmaya başlanmıştır (Gökhan 2007:62).

Türkiye'de 1923-55 arası dönem siyasi ve toplumsal alanda birçok gelişmenin yaşandığı yıllar olmuştur. Bu dönem aralığında Atatürk sanata ve sanat eğitimine büyük önem vermiştir bu konuda önemli adımlar atmıştır. Avrupa'ya öğrenci gönderilmesini desteklemiş, sanatı destekleyen Halkevlerinin kurulmasını sağlamış, Devlet Resim ve Heykel Galerisi'ni açmış, Avrupa sanatını kaynağında inceleyebilmek amacıyla yurt dışına birçok sanatçı burslu olarak gönderilmiş, Güzel Sanatlar Akademisi bünyesinde 1927 yılında "Resim Öğretmenliği Kursu" düzenlenmiştir (Uğurlu, 2013 22-23).

Atatürk'ün ölümünden sonra, resim dersinin ilk ve ortaokullarda haftalık ders saati azaltılmış, önem sosyal bilgiler dersine verilmiştir (Ertosun, 2020:11).

1940 yılında köy enstitüleri açılmış bu kurumlarda güzel sanatlar dersleri ve özellikle Resim-Elişleri dersi enstitülerde önem verilen bir dersler olmuştur (Elpe, 2014:23-25). Köy enstitüleri farklı gerekçelerle 1947 yılında kapatılmıştır (Ertosun, 2020:11).

Milli Eğitim Şuraları Türkiye'deki görsel sanatlar eğitiminin yapılandırılmasında önemli olmuştur. Bunlardan 1949, 1962, 1974 ve 1981 Milli Eğitim Şuralarında sanat eğitimi alanında çalışılmışlara yer verilmiş, 1962'deki yedinci şurada, sanat eğitiminin bazı temel ilke ve amaçları şekillenerek, 1974'teki dokuzuncu şurada da; ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre seçmelerine olanak tanıyarak, lise ve dengi okullarda da sanat eğitimi dersleri seçmeli dersler arasına konulmuştur (Baş 2009: 17-18).

1991 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde oluşturulan İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı, 1992–1993 öğretim yılından itibaren denenip geliştirilmek üzere uygulamaya konulmuş, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ve Dünya Bankası'nın 1994–1997 yılları arasında yürüttüğü Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında, eğitim fakülteleri yeniden yapılanarak Resim-İş Bölümleri, Müzik Eğitimi Bölümü ile birlikte, kurulan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde Anabilim dalları olarak yer alıp, her iki bölümdeki sanat derslerinin yarıyıllara göre ders dağılımları, kredileri ve içerikleri de değiştirilip ve 1998–1999 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur (Baş, 2009:18-20).

2005'te Resim-İş ve Resim derslerin adı Görsel Sanatlar olarak değiştirilmiş, yapılandırmacı yaklaşım odaklı hazırlanan GSD Öğretim Programı önce 2005 yılında pilot olarak sonra da 2006 yılında yurt genelinde uygulamaya konulmuştur (Ertosun,2020:12).

2.1.2 Güney Kore sanat eğitiminin tarihsel süreci

Kore eğitim sisteminin, daha iyi anlaşılabilmesi için, Kore tarihi ve coğrafyası ile birlikte değerlendirilmesi faydalı olacaktır.

Smith (1994)'e göre, komşu ülkeler Kore eğitim sisteminin oluşmasında oldukça etkilidir. Kore eğitim sisteminin yapılanmasında özellikle Çin sisteminin model alındığı görülmektedir. Ayrıca Kore'nin 200 yıl boyunca siyasi ve askeri dış egemenliklere maruz kalmasının eğitim teorileri ve uygulamaları üzerinde derin bir etkisi olduğu düşünülmektedir (Aktaran: Kyong, 2006:7-8).

2.1.2.1 1997'ye kadar sanat eğitimi'nin yapısı

Kore sanat eğitimi tarihsel süreç içerisinde değerlendirildiğinde, Budizm ve Konfüçyüsçülük etkileriyle temellerinin Şilla Krallığına (MÖ 57-MS 935) kadar uzandığı görülmektedir. 1876'dan önceki dönemlerde Kore'nin feodalizmle yönetildiği ve bu dönemlerde sanat eğitiminin yalnızca ayrıcalıklı üst sınıf erkek okullarında verildiği bilinmektedir. Sanat derslerinde şiir, müzik, dans, mimari, tapınak resimleri, ile hat gibi sanatlar, felsefe dersleri ile birlikte öğretildiği bu dönemde sadece profesyonel sanatçılar yetiştirmek amacıyla Dohwasu okulları (Devlet Resim ve Heykel Enstitüsü) açılmıştır (Kyong, 2006:7).

1910'da başlayan Japon sömürgesi altında yaşanan değişiklikler, toplumsal yapıyla birlikte ekonomiye, eğitime ve sanata yansımıştır. Japonya ile imzalanan Ulsa Boho Joyak antlaşması ile Kore eğitim sistemin Japonlar tarafından kontrol edilmeye başladığı bu dönemde, Japonlar sanat eğitiminin Korelilerde kurtuluşu ve özerkliği teşvik edeceğine inanmışlardır (Kyong, 2006: 9). 1911'de Chosun Eğitim programı yayımlanmıştır ve Kore eğitim sistemi temelden düzenlenmeye çalışılmıştır. Okullara çizim ve el sanatları dersleri getirilmiştir. Ayrıca bu dönemdeki ders kitapları imhwa, sasaenghwa, gieoghwa isimleriyle bilinen bazı resim tekniklerini ele alan, zengin içeriklerden oluşmaktadır. Bu dönem sanat eğitimi doğrudan Japon eğitim sisteminin etkisi altındadır (Park, 2007: 12-14).

1945 yılında ikinci dünya savaşı sonrası, Amerika'nın Japonya'yı yenmesi ve Kore'nin özgürlüğüne kavuşması ile kültürel etkiler Kore eğitim sisteminde yeniden görülmeye başlanmış, bu dönemde Amerikan demokratik ideolojisiyle modernleşmeyi teşvik edecek şekilde eğitim sistemi tekrar yapılandırılmıştır (Kyong, 2006: 9-10).

ABD askeri yönetimi 1945'te demokrasiye dayanan batı eğitim eğilimi ile eğitimin temellerini atmasına rağmen sanat eğitimi öğretim programları ise detayları ile sunulmayıp, sadece Japon sömürgesi altında yazılmış ders kitapları Kore diline çeviri

yapılarak sunulmuştur (Park, 2010: 36). Bununla birlikte bu dönemde, Japon sömürge yönetiminin izlerini temizlemek için öğretim programlarının yeniden şekillendirilmesi yönünde yenilik hareketleri başlatılmış, bu amaçla batı eğitim felsefesi örnek alınmıştır (Kim, 2014: 99). Kore'de modern sanat eğitiminin en büyük destekçisi, batı doktrinleri ile öğrencileri eğiten ve öğretmenler yetiştiren Seul Ulusal Üniversitesi olmuş, ancak tüm bunlar kısa sürmüştür, Kore; 1948 yılında soğuk savaş ile üç yıldan daha uzun süren iç savaşlar yaşamıştır (Kyong, 2006: 9-10). Kore Savaşı'nın etkisi ile eğitim faaliyetleri de karışık bir döneminden geçmiştir. Bu dönemde öğretmenler de Japon eğitim sisteminin etkilerinden tam anlamıyla kopamamış, sanat derslerine basit taklit uygulamaları ve sanat bilgileri ile devam edilmiştir (Park, 2010: 36). Savaş sonucunda Kore devletinin Kuzey ve Güney olmak üzere ikiye bölünmesi, sanatın ve eğitimin geleceğini değiştirmiştir (Kyong, 2006: 9-10). Güney Kore Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile modern eğitim hareketleri başlamıştır (Shin ve Koh, 2015:3).

1950'lerden sonra Güney Kore'de yedi farklı öğretim programının geliştirildiği ve son eğitim programının ise güncellenerek yeniden sunulduğu görülmektedir.

2.1.2.2 Birinci öğretim programı

Birinci öğretim programı, Nisan 1954'te Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanan yönetmeliğin ilan edilmesi ile başlamıştır (Park, 2010: 37) ve 1954-1963 yılları birinci ulusal öğretim programı dönemidir (Park, 2007:20).

Güney Kore'de ilk hükümetin kurulması ile milliyetçiliğin teşvik edilmesi eğitim ve sanata da yansımıştır. Yabancı etki ve yeni fikirler değerlendirilmiş sanatta geleneksel Kore kültürünü vurgulamak için yeni eğitim politika ve felsefeleri geliştirilerek yeni öğretim programı hazırlanan birinci öğretim programında, Güney Kore gibi gelişmekte olan bir ülke için gerekli tutumlar belirlenerek sanat eğitimi öğretim programı, sanayileşme ile sanatın günlük hayatta kullanımına yönelik olarak düzenlenmiştir (Kyong, 2006:10- 14).

Jeong (2010:79)'a göre birinci sanat eğitimi öğretim programının amaçları ilkokul ve ortaokullar için aşağıdaki gibidir:

- Günlük hayatta ve endüstri alanında, ihtiyaç duyulan, görsel sanatlar ve el sanatları alanında genel bir anlayış ve temel yetenekler kazandırmak,

- Bireyin hayatına neşe ile vaktini değerlendirebileceği bir uğraş sunmak ve yeteneklerini geliştirebilmesini sağlamak. Bu doğrultuda topluma; huzurlu ve kültürel yaşama katkıda bulunabilecek bireyler yetiştirmektir

Liseler ve öğretmen okullarında uygulanan sanat eğitiminin amaçları ise:

- Sanat eğitimi ile bireyin, kişisel gelişimini tamamlayarak, kazandığı yetenekler ile mesleki ve ekonomik yaşamlarına katkıda bulunmak ve sanata nasıl değer vereceklerini anlamalarını sağlamak,
- Sanat eğitimi öğretim programlarını, sosyokültürel bağlamda olası sorunlara cevap verecek şekilde sunmak,
- Bireyin sanatsal yeteneklerini günlük dahil edebilmesi, sanatı anlayıp değer vermesi, tasarım gücünü ticarete, endüstri gibi alanlarda kullanabilmesine katkıda bulunmaktır.

Program Amerika Birleşik Devletleri'nde hayata geçirilen yaşam ve deneyim merkezli eğitim felsefesine dayanmaktadır (Park, 2007: 20). İlerici bir eğitim ruhu ile, öğrencilerin yaşamı ve deneyimlere özen gösteren bir anlayış ile oluşturulmuş, günlük hayat içerisinde ihtiyaç duyulacak bilgi, hedef ve davranışlar vurgulanmış, eğitimin içeriği de günlük hayatın içerisinde seçilmiş, Peabody anlayışında, sanat eğitiminin politikaları, amaçları, içeriği, değerlendirmesini içeren yeni öğrenci merkezli bir sanat eğitimi getirilmiştir (Park, 2010: 37).

Bu dönemde okullarda fırsat eşitliği sunmak amacıyla sanat atölyelerinin çoğaltılması girişimlerinde bulunulmuştur (Jeong, 2010: 79). Ayrıca bu dönemde öğretmen yetiştirme okullarına sanat bölümü açılmış, Kore sanat eğitiminde önemli etkileri olduğu düşünülen Çizek, Dewey, Lowenfeld gibi düşünürlerin eğitim politikaları ile yaratıcılık merkezli sanat eğitimi (Creativity-centered art education) gibi öğretim yöntemleri eğitimcilere tanıtılmıştır (Jeong, 2010: 80). Yabancı ülkelerin sanat eğitimi anlayışlarının model alınıp yeni ve yerli bir yerli sanat eğitimi anlayışı oluşturabilmek amaçlanmıştır (Park, 2010: 37). Bu bakımdan birinci öğretim programının bir geçiş dönemi programı olduğu söylenebilir.

2.1.2.3 İkinci öğretim programı

1963'te sunulan İkinci Öğretim Programı sunulmuştur. Bu öğretim programı döneminde, eğitim programları ekonomik büyüme ve sanayileşme hedefleriyle yapılandırılmıştır (Kyong, 2006: 11). Bu dönemde eğitim fakültelerine sanat eğitimi bölümleri kurulmuş, sanat eğitimi ile becerileri geliştirmeye ve kişilik eğitimine odaklanılmıştır (Park, 2007: 20) Öğretmenlere öğrencilerin kişisel gelişimlerine yardımcı olmaları konusunda talimatlar verilmiştir (Kyong, 2006: 14).

Birinci öğretim programı karşılaştırıldığında ikinci öğretim programı daha özel hedefleri barındırmaktadır (Kyong, 2006: 14). Bu öğretim programında sanat eğitimi ile ilgili amaçlar; günlük hayatta ihtiyaç duyulan, sanat deneyimleri ile yaratıcı kişilik yeteneklerini geliştirmektir. İlgi ve motivasyon John Dewey'in yaratıcılık merkezli görüşleri ışığında sağlanmaktadır (Jeong, 2010: 80). Güney Kore'de sanat eğitimine 'Yaratıcı Sanat Eğitimi' anlayışı gerçek anlamda ilk kez ikinci öğretim programı ile gelmiş, bu dönem yaratıcı ve yapılandırmacı sanat eğitimi arasında bağ kurulmaya çalışılmıştır (Park, 2010: 37). Bu dönemde yabancı sanat eğitimi anlayışlarından biraz uzaklaşarak Kore özgün sanat içeriğini zenginleştirmek amacıyla çeşitli yöntemler uygulanmıştır (Park, 2010: 38). Eğitim hedeflerini gerçekleştirmek için seçilmiş, belirli kültürel varlıklar veya olaylar, gelişim sürecine uygun olarak belirlenip süreç, sistematik olarak planlanmasıyla öne çıkmaktadır. Bu dönem sanat eğitimi öğretim programlarının, sanat eğitimi içeriğinin organize edilerek ilkökul ortaokul ve liseler için içerik ve hedeflerin birinci öğretim program sistematik olarak belirlendiği söylenebilir (Park, 2010: 38). Geçmişte Kore'nin öğretim programlarında siyasi etkiler olduğu gibi ikinci öğretim programında da hükümetin '5 yıllık kalkınma' politikasının etkileri ile öğretim programları yenilenmiş ve güçlendirilmiştir (Jeong, 2010:80). Bu dönem lisede öğretim programlarındaki genel hedeflere vatandaşlık ve estetik konularının yanında, sanayileşme ile sanatı günlük hayat için gerekli görerek anlayabilme, konuları da eklenmiştir (Kyong, 2006: 14).

2.1.2.4 Üçüncü öğretim programı

1973'te Üçüncü Öğretim programı kılavuzu yayınlanmıştır (Kyong, 2006: 14-15). Üçüncü öğretim programı hazırlanırken, 1960'tan beri devam eden ekonomik gelişmeler ve değişimlerle, ABD'deki Sputnik krizinden sonra gündeme gelen yenilenmiş eğitim anlayışlarından faydalanılmış, deneyim ve yansıtıcı düşünce odaklı olarak tanıtılmış,

şimdiye kadar, yerel sanatın ihmal edilmesi dolayısıyla içeriğin yenilenmesi gerektiği düşünülmüştür (Park, 2010: 39). Sanat eğitimi, toplumu sosyal yapılandırmada bir araç olarak görülmüştür ve anti komünist düşünce eğitime de yansımıştır (Jeong, 2010:80). Plastik sanatlar eğitimi ile duyguların beslenmesi ve geleneksel sanatlar konuları gündeme gelmiş, bu doğrultuda estetik bilinç geliştirme, yaratıcı ifade, basit teknikleri ve araçları kullanma becerilerini güçlendirilmiştir (Park, 2010: 39). Bu dönem öğretim programları genel olarak estetik bilinç ile ülkenin sanat eserlerine saygı ve kültürel miras bilinci kazandırma amaçlarından oluşmaktadır (Jeong, 2010:80).

İlk öğretim programları için yaratıcı ifade ile estetik bilinci geliştirme, malzeme ve araçların etkili kullanımı, yerli ve yabancı sanat eserlerinin takdir edilmesi hedefleri eklenmiş, ortaokullarda yaratıcı düşünme becerilerini günlük hayatta kullanma, yerli ve yabancı sanat eserlerinin takdir edilmesiyle özellikle geleneksel sanatların geliştirilmesi, liselere ise günlük yaşam içerisinde sanatı bulmak, sanattan zevk alarak estetik anlayış oluşturmak, yaratıcı ifadeyi geliştirmek gibi hedefler yer almıştır (Kyong, 2006: 14-15).

Bu dönem, köklü bir değişiklik anlayışı ile görsel anlatım, tasarım ve el sanatları konuları önem kazanmıştır (Park, 2010: 39). Ayrıca tasarım gücü sanayileşmede önemli görülmektedir (Jeong, 2010:80).

2.1.2.5 Dördüncü öğretim programı

Dördüncü öğretim programı döneminde hızla gelişen sanayileşme ve değişen toplumda, kişilik eğitimi sorunu gündeme gelmiştir. Ayrıca eğitim merkezli öğretim programların olumsuz yönleri olduğu düşünülmüştür (Park, 2010: 39). Bu endişeler doğrultusunda, öğretim programlarında kişilik eğitimi yer almaya başlamıştır (Jeong, 2010:81).

Bu dönem sanat eğitimi öğretim programlarında, insan merkezli eğitim, kişilik eğitimi ve yaratıcılık merkezli sanat eğitimi önemli görülmüştür. Dördüncü öğretim programında ‘Sanat için eğitim’ anlayışından daha çok ‘Eğitim için sanat’ anlayışının hakim olduğu görülmektedir (Park, 2010: 39-40). Akademik merkezli eğitim programını daha da ötesinde, kişilik eğitimi vurgulanmıştır. Ülkede bulunan sanat eserlerine saygı duyma ve kültürel varlıkları koruma davranışlarının kazandırılması önemli görülmüştür (Jeong, 2010:81).

Öğretim programı İlkokul, ortaokul ve liselerin tümü, sanatsal uygulamalar ve sanat eleştirisi etkinlikleriyle, estetik ve yaratıcı düşünme becerilerini yükselterek tasarım gücünü artırmak, bununla birlikte çevreyi korumak ve sevme tutumlarını geliştirmek amaçlarını içermektedir (Park, 2010: 40). Programda ilköğretimler için ifade yeteneğini geliştirme, takdir ile doğayı ve sanat eserlerini koruma, ortaokullar için estetik bilinç ve yargı geliştirme, liseler için ise özgür düşünce ve ifade yeteneklerinin geliştirilmesi, estetik bilinci geliştirme ile doğa ve sanata değer verme gibi hedefler yer almıştır (Kyong, 2006: 15).

Dördüncü öğretim programının sanat eğitiminin çok yönlü olması bakımından öne çıktığı söylenebilir.

2.1.2.6 Beşinci öğretim programı

Ekonomik büyüme, kitle iletişim araçlarının etkin kullanımıyla batı ideolojisinin yaygınlaşması eğitim alanına da yansımıştır.

Sanayileşmeye çağına uygun olarak uluslararası rekabetin çoğalmasını ve sosyal olayların yansımaları sanat öğretim programlarında görülmektedir (Jeong, 2010:81-82). Beşinci öğretim programında sanat eğitime geniş düzenlemeler gerçekleştirilmiş, etkinlikler ve ders kitapları yenilenmiştir. Bu dönemde sanat eğitimi ile ilgili araştırmalarda bir artış olmuş, sanat eğitimi teşvik etmek için sanat eğitimi dergileri ve kitapları yayınlanmaya başlanmıştır (Kyong, 2006: 10).

Beşinci öğretim programında, dördüncü öğretim programı yapı olarak korunurken önceki öğretim programlarından farklı olarak geleneksel, günlük hayat merkezli, eğitim merkezli, kişilik eğitimi merkezli anlayışlar bütünleştirilmeye çalışılmıştır (Park, 2010: 40). Revizyonun temel amacı, geleceğin toplumuna uygun bireyler yetiştirmek olmuştur. Sanat eğitiminin amacı ise sanat yoluyla yaratıcı kişilik kazandırmak, etkinlikler yoluyla estetik bilinç zenginleştirmektir (Park, 2010: 40). Özellikle çeşitli sanat tarzlarının öğretilmesi, öğrencilerin sanat etkinliklerine aktif katılımı ile ifade ve eleştiri olarak iki bölüme ayrıldığı söylenebilir (Park, 2010: 40).

Beşinci öğretim programında da dördüncü öğretim programında olduğu gibi hızla gelişen sanayi toplumunda öğrencilerin duygusal gelişimine vurgu yapmaktadır (Park, 2010: 41). Fakat beşinci öğretim programında yaratıcı kişilik vurgusundan daha çok,

sanat eğitimini günlük hayat içerisine dahil etme önemli görülmüştür (Jeong, 2010:81-82).

2.1.2.7 Altıncı Öğretim Programı

Altıncı öğretim programı; demokrasinin, bilginin ve küreselleşmenin hızla değişmesiyle, yeniçağa hazırlanan eğitim yenilikleri 30 Eylül 1992'de tanıtılmıştır. Sağlıklı bağımsız, yaratıcı ve ahlaklı bireyler yetiştirmek amacıyla, demokratik bir vatandaş olma bilincinde, değişikliklere yaratıcı cevap verebilme yeteneği kazandıracak etkinliklere odaklanan, bir öğretim programı olmuştur. Kısaca bağımsız ve yaratıcı bireyler yetiştirmenin bu revizyonun temel yönü olduğu söylenebilir. Sanat eğitimi, öğrencilere düşüncelerini ve duygularını sistematik bir görsel biçimde ifade etme yeteneğini kazandırmalıdır düşüncesi hakimdir (Park, 2010: 41).

Park (2010: 41-42) altıncı öğretim programı sanat eğitimi programlarının beş özelliğine dikkat çekmektedir, ilk olarak sanat eğitimi eğitiminin genel amaçlarının tümüne ulaşabilmek için duygu ve yaratıcılık ile kişilik eğitimi vurgulamaktadır. İkincisi ise sanat ve hayatı bütünleştirme amacı içermektedir. Buradan sanata değer verme davranışı ve estetik çevre bilinci kazandırma amacı güdüldüğü anlaşılmaktadır. Üçüncüsü orta öğretimde öğrencilere, farklı malzemelerle yaratıcı ifade ve anlatım becerileri kazandırma amaçlanmaktadır. Dördüncüsü, estetik duyarlılık kazandırma amacıdır. Beşincisi ise, Kore geleneksel sanatına değer verme davranışı kazandırmak ve geliştirme amacıdır. Sanata ilgili bireyler yetiştirmektir (Park, 2010: 41). Böylece sanat etkinlikleri yoluyla, ifade ve eleştiri yetenekleri geliştirilmektedir. Duygular ile kişilik eğitimi verilebilmektedir ve yaratıcı düşünebilme yetenekleri kuvvetlendirilmektedir. Farklılıklara ve saygı da sanat eğitimi içerisinde verilebilmektedir. Sanatı hayat ile birleştirmek önemli görülmektedir. Çeşitli materyaller ile duygu ve düşünceleri estetik şekilde ifade edebilme becerisi kazandırmaktadır.

2.1.2.8 Yedinci Öğretim Programı

Güncel olarak, Güney Kore Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan yedinci ulusal öğretim programı uygulanmaktadır ve en son 2015 yılında düzenlenen değişiklikler 74 Sayılı Tebliğ ile yayınlamıştır. Tebliğin sanat eğitimi programlarını içeren 13. kısmında, sanat; duyguları, düşünceleri görsel olarak ifade ederken, kişinin başkalarıyla iletişim kurarak kendisini ve dünyayı anlamasını sağlayan bir insan etkinliği olarak

tanımlanmaktadır. Ayrıca yaşam kalitesini yükseltmede sanatın önemi vurgulanmaktadır. Sanat zamanın kültürünü kaydedip yansıttığından, geçmişten günümüze kültürün anlaşılmasına ve yeni oluşumlar ile geliştirilmesine katkıda bulunabilmektedir. Güney Kore sanat eğitimi, temel öğretim programlarının içeriğini; kişilik eğitimi, kültürel okuryazarlık ile yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi konuları oluşturmaktadır (Güney Kore Eğitim Bakanlığı, 2015:13/3).

Yedinci öğretim programı 1997 yılında düzenlenmiş olup, sanat etkinlikleri yoluyla ifade, takdir, yaratıcılık ve estetik tutumlarının geliştirilmesi kültürel mirası koruma ve geleneksel sanatı ilerletebilme hedeflerine odaklanılmıştır (Park, 2007: 20).

Küreselleşen dünyada ve bilgi çağında önder, özgür ve yaratıcı düşünebilen vatandaşları teşvik edebilme politikasıyla, sosyal değişim içerisindeki topluma rehber olabilmek ve bu doğrultuda yetenekler kazandırabilme amaçlarını içeren bir ulusal öğretim programı olan yedinci sanat eğitimi öğretim programlarında Disiplin Temelli Sanat Eğitimi'nin (DBAE) tanıtılmış uygulamalar ve sanat eleştirisi üzerinde durulmuştur (Jeong, 2010: 82).

2000 yılında yedinci öğretim programı yenilenmiştir ve İngilizce (yabancı dil) eğitiminde sanat eğitiminin eklenmesi ile ilgili hedefler eklenmiştir (Kyong, 2006:17). 2009 Temmuz ayında, 'Geleceğe yönelik öğretim programı sistemleri' temel fikrini tanıtılmış ve buna dayanarak aynı yıl aralık ayında bu anlayış ile; gelişmiş bir eğitim sistemi uygulayıp, tüm öğrencilerin potansiyelini artırarak, çağdaş millet ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ve mevcut çerçevenin ötesinde eğitimde ilerlemeyi gerçekleştirebilmek için yedinci öğretim programı yenilenmiştir (KICE, 2011:1).

Gelecek odaklı öğretim programı, geleceğin dünyasında yetenekleri destekleyen bir öğretim programı sunmaktadır. Geleceğin yeteneklerini yansıtması özelliği; yaratıcılık, manevi değerler ve küresel bilinci içermektedir. Bu anlayış ile yenilenmiş 2009 öğretim programı genel ilkelerinin ilk maddesi, 'Yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi' ne yöneliktir. Yedinci öğretim programında gelecek odaklı öğretim programının vurguladığı noktalardan biri olan bölgelere göre esneklik sunmak, amaçlanmıştır (Jeong, 2010: 82). 'Okullarda öğretim programlarının esnek olması' maddesinden içeriği anlaşıldığı gibi ulusal öğretim programı esnek uygulamalar içermektedir. Etkili öğrenme ve öğretme ortamı sağlayabilmek için öğretim programları gerekli rehberliği

sağlamaktadır (KICE, 2011:1). Bir başka deyişle 2009 öğretim programları yeniliğinin amacı, öğrenme etkinliği ve öğrenme yükünü optimize ederek, yaratıcı kişiliği geliştirebilmede rahat bir öğretim ortamı sunmaktır. Ayrıca öğretim programları eğitimcilerin anlayabileceği şekilde açık ve uygulanabilir etkinliklerden oluşmaktadır (KICE, 2011:7).

2.2. Türkiye ve Güney Kore Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Genel Yapısı

2.2.1 Türkiye sanat eğitimi öğretim programları

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı 2018’de revize edilerek sunulmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığının 2006-2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya koyduğu Görsel Sanatlar dersi öğretim programı, öğrenci merkezli anlayışla hazırlanmıştır (Pekdağ 2021, 42-43)

Görsel sanatlar dersi öğretim programı; görsel sanat kültürü, müze bilinci, görsel sanatlarda biçimlendirme olmak üzere öğrenme alanlarına ayrılmış, öğrencilerin görsel sanatların diğer alanlarıyla da ilgilenmesine yönelik esnekliğe sahip bir program olarak yapılandırılması amaçlanmıştır, özellikle müze bilinci etkinliklerinde, sınıf içi ve sınıf dışında çeşitli sanatsal uygulamalı çalışmalarla sanata değer verme, ondan haz alma, kendi kültürünü ve farklı kültürleri tanıma ve saygı gösterme gibi kazanımlar ön plana çıkmıştır (Pekdağ 2021, 43).

Görsel sanatlar öğretim programlarında ilkökul seviyesinde genel sanat uygulamaları ve bilgiler yer almaktadır. Ortaokul seviyesinde ise öğrencilerin edindikleri bilgi ve uygulamaları analiz edebilme, yorumlayabilme, değerlendirebilme, özgün çalışmalar ortaya çıkarabilme becerilerinin kazandırılması amaçlanmıştır. 1-4. Sınıflarda hayal dünyasının duygu ve düşüncelerinin ifade edilmesi, sanatın tarihsel sürecinin ve değerinin anlaşılması, kültürel konularda sanat etkinliklerin uygulanması, oyun yoluyla öğrenme, yerel sanat motiflerinin incelenerek geçmiş sanatın güncel sanata etkisinin anlaşılması gibi konular üzerinde yoğunlaşmıştır. 5-8. Sınıflarda edinilen bilgilerin özümsemesi ve anlamlı olarak kişisel değerlerin ve fikirlerin doğrultusunda değerlendirilmesi, sanat eserlerinin meydana getirilmesindeki süreçlerin analiz edilmesi,

geleneksel ve çağdaş sanat anlayışlarda, farklı teknik ve malzemeler ile, sanatsal düzenleme ilke ve elemanlarına uygun, görsel sanat çalışmalarının oluşturulması üzerinde durulmuştur (MEB, 2018:9).

2.2.1.1 Türkiye sanat eğitimi öğretim programının amaçları

Baş (2009:21-26)'a göre görsel sanatlar dersinin amaçları bireysel, toplumsal, algısal, estetik ve teknik amaçlar olarak gruplandırılabilir. Bu bağlamda;

Bireysel ve Toplumsal Amaçlar:

- Öğrenciye doğayı gözlemlene duyarlılığı kazandırmak,
- Öğrencinin, analiz ve sentez yeteneği ile eleştirel bakış açısını geliştirmek,
- Öğrencinin yeteneklerini fark etmesini, kendine güven duygusu kazanmasını ve geliştirmesini sağlamak,
- Öğrencinin görsel biçimlendirme yolları ile kendini ifade etmesini sağlamak,
- Öğrencinin ilgisini, bu alandaki çeşitli kaynaklarla besleyebilmek (müze, galeri, tarihî eser vb.), bu yolla geçmişine sahip çıkma ve geleceğini yapılandırma bilinci kazandırmak,
- Öğrencinin her alanda kullanılabilir yaratıcı davranışlar geliştirmesini sağlamak,
- Öğrencinin ulusal ve evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanımasını sağlamak,
- Ulusal ve evrensel değerleri tanıyabilme ve anlayabilme bilincini kazandırmak,
- Geçmişten günümüze miras kalan sanat yapıtlarından haz alma ve onur duyma duyarlılığını kazandırmak,
- İş birliği yapma, paylaşma, sorumluluk alma, kendi işine saygı duyduğu kadar başkalarının işine de saygı duyma bilinci ve duyarlılığı kazandırmak,

- Öğrencinin ruh sağlığını koruma, iç dünyasını anlatma, duygusal tepkilerini ortaya koyma ve bedenine saygı duyma bilinci geliştirmesini sağlamak,
- Öğrenciye aklını, duygularını, zevklerini sorgulama bilinci kazandırmak.

Algısal Amaçlar:

- Öğrencinin algı birikimini ve hayal gücünü geliştirmek,
- Öğrencinin görsel algı ve birikimleri ile öznel algılarını sanatsal anlatımlara dönüştürebilmesine imkân tanımak,
- Öğrencinin birikimlerini başka alanlarda kullanabilme becerisini geliştirmek,
- Öğrenciye bilgiyi ve birikimi dönüştürme yeteneği kazandırmak,
- Öğrenciye yeni durumlar karşısında özgün çözümler geliştirme becerisi kazandırmak.

Estetik Amaçlar:

- Öğrencinin, sanatın ve sanat eserlerinin her zaman önemsenecek birer değer olduğunu kavramasını sağlamak,
- Öğrenciye doğadan, çevreden ve geçmişten günümüze miras kalan sanat yapıtlarından haz alma, onlarla gurur duyma ve onları koruma bilincini kazandırmak,
- Öğrenciye görsel sanatlar sevgisi ve bu sevgiyi yaşamın her alanına yansıtabilme, bunu davranış biçimi hâline getirebilme yetisi kazandırmak,
- Öğrenciye, doğada olan ve insan eli ile üretilen her şeyi estetik değerlendirme birikimi kazandırmak,
- Öğrenciye kendini ifade edebilmede estetik değerlerden yararlanma yeteneği kazandırmak.

Teknik Amaçlar:

- Öğrenciye her türlü araç ve gereci kullanarak görsel anlatım diline dönüştürme isteği ve kullanma becerisi kazandırmak ve öğrencinin gelişmesine imkân tanımak,
- Öğrenciye değişik tekniklerle elde edilen sonuçların etkilerini sezdirebilmek ve öğrencilerin farklılıklardan zevk alabilmelerini sağlamak,
- Öğrenciyi farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin farkına vardırabilmek,
- Öğrenciye kullandığı tekniklerin dışında yeni teknikler arama isteği ve cesareti kazandırmak,
- Öğrenciye, amacına uygun malzemeyi seçme, malzemedен anlam çıkarma becerisi kazandırmak,
- Öğrenciye kendini ifade etme sürecinde çıkacak sorunlara teknik çözümler üretebilme becerisi ve güveni kazandırmaktır.

2.2.1.2 Görsel Sanatlar dersi öğretim programı uygulamasında dikkat edilmesi gereken hususlar

Görsel sanatlar dersi programı, yeni bir yaklaşım ile bireye yaşam boyu öğrenme ve öğrendiklerini yaşamın her alanında uygulama becerisi kazandırma amaçları doğrultusunda düzenlenmiştir (Baş, 2009:22).

MEB (2018:10) Görsel Sanatlar dersi öğretim programlarında belirtilen programların uygulanmasına ilişkin dikkat edilmesi gereken husular, aşağıdaki gibidir:

- Yerelden evrensel ve öğrencilerin seviyesine göre uygulanması, sanatın önemine vurgu yapan kazanımlarında Atatürk'ün “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.” sözü ile kültürel miras, sanat eleştirisi ve estetik öğrenme alanları arasında bağlantı kurulması tavsiye edilmektedir. Bununla birlikte programlar uygulanırken farklı öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır. Sanat etkinlikleri ile keşfedilen yetenekli öğrenciler sanat alanında daha detaylı çalışmalara ve eğitime yönlendirilebilir.

- Görsel Sanatların sadece biçimlendirmeye yönelik bir ders olmadığı anlayışı ile öğrencilerin kendilerini sözel ve yazılı olarak da ifade edebilmeleri desteklenip, biçimlendirme çalışmalarında, fiziki çevre ve öğrencilerin ilgi ve beceri düzeylerine göre değişikliklere gidilebilmektedir.
- Programın üç öğrenme alanından biri olan Kültürel Miras, alanı ile ilgili konular müze eğitimi ve sanat tarihi ile ilişkilendirilmelidir. Planlı olarak müzeler, ören yerleri sanat galerileri vb. mekanlar ziyaret edilmeli imkanların kısıtlı olduğu yerlerde ise kitap, dergi, belgesel vb. araçlardan faydalanılmalıdır.
- Dersler öğrencinin ilgisini çekecek şekilde güncel olaylarla ilişkilendirilmelidir. Uygulamalarda, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak esneklik gösterilebilir.
- Sanat tarihi şeritleri oluşturulmalı, güncel sanattan örnekler verilmelidir. Programda yer alan kazanımların öğrenciler tarafından benimsenmesi sağlanmalıdır. Sanat alanındaki etik kurallar hakkında bilgilendirilmeli, akran değerlendirmesi konusunda objektif olunması konusuna önem göstermek gerekmektedir.
- Derslerin işlendiği atölyeler sağlıklı ve güvenli alanlar olmalıdır. Öğrencilerin çalışmalarını sergilemelerine ve sergide aktif olarak görev almalarına olanak sağlanmalıdır.

2.2.1.3 Görsel Sanatlar dersi öğrenme alanları

Bu başlık altında Görsel Sanatlar dersi öğretim programlarında yer alan öğrenme alanlarına yer verilmiştir.

2.2.1.3.1 Görsel iletişim ve biçimlendirme

Görsel İletişim ve Biçimlendirme alanı; duygu ve düşüncelerin dışavurumunun ön planda olduğu öğrenme alanıdır (Baş, 2009:29).Bu alanda öğrencilerin, hayallerini duygularını, düşüncelerini biçimlendirerek görsel iletişim kurmaları, görsel olan ifadelerini yazılı ve sözel olarak destekleyebilmeleri, çalışmalarını hazırlarken sanat elemanlarından ve tasarım ilkelerinden faydalanmaları, sanat eseri oluştururken aynı zamanda sanatın değerini anlamaları, başkalarının çalışmalarına saygı duymaları, telif

hakları konusunda etik davranışlar göstermeleri, özgün çalışmalar ortaya koymaları, çalışmalarında çeşitli teknik ve materyallerden yararlanmaları sağlanmalıdır (MEB, 2018:11).

2.2.1.3.2 Kültürel miras

Kültürel miras alanında, müze bilinci anlayışı ile öğrencilerin; görsel sanatların yerel veya evrensel tarihe ve kültüre katkıları konusunda bilgi sahibi olmaları, farklı kültürlerle ait değerleri koruma bilincini kazanmaları amaçlanmaktadır (Baş 2009:29).

Bu alanda öğrencilerin, tarihsel süreç içerisinde Türk toplumu ve kültürüne ait sanat eserleriyle sanatçıları ve farklı kültürlerle ait sanat eserleriyle sanatçıları incelemeleri, sanat ile kültür arasında ilişkiyi kavramaları, müze, ören yerleri, tarihî mekânlar, sanat galerisi gibi mekanlarda bulunan kültür sanat eserlerini incelemeleri, sanatın kültürü aktarmada bir araç ve geçmiş ve gelecek arasında köprü olduğunu anlamaları, görsel sanatlar ve müze ilişkisini kurmaları, Kültür-sanat örneklerini incelemeleri; sebil, darüşşifa, imarethane, kervansaray vb. mekanları inceleyerek yorumlarda bulunabilmeleri sağlanmalıdır (MEB, 2018:11-12).

2.2.1.3.3 Sanat eleştirisi ve estetik

Bu alan ‘Görsel Sanatlar Kültürü’ anlayışı ile estetik, sanat eleştirisi, sanat tarihi gibi disiplinleri kapsamaktadır. Alanda sanat eserinin çözümlenerek, değerlendirilmesi amaçlanmaktadır (Baş, 2009:29).

Bu alanda öğrencilerin, sanat eserlerini sanat eleştirisi yöntemine göre basitten karmaşığa doğru incelemeleri, sanat eserlerinin oluşturma süreci ile ilgili bilgiler doğrultusunda sanat eserlerini analiz ederek yargıya varmaları, sanat eseri hakkında farklı düşüncelerle sanata ve sanatçıya saygı duymaları, görsel sanat alanında etik kurallarını bilmeleri, sanat eserinin anlam bakımından ve ekonomik bakımından değerini fark etmeleri sağlanmalıdır (MEB, 2018: 12).

2.2.1.4 İlköğretim ve liselerde Görsel Sanatlar öğretim programı

Bu başlık altında İlköğretim ve liselerde Görsel Sanatlar dersi öğretim programları incelenmiştir.

2.2.1.4.1 İlköğretim Görsel Sanatlar öğretim programı

2006 yılında çağın koşullarına uygun olarak yapılandırılan öğretim programları kapsamında, “İlköğretim Resim-iş (1–8. sınıflar) Dersi Programı” 2006–2007 Öğretim yılından itibaren 1.2.3.4.5.6. sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulamadan kaldırılmış, yerine Görsel Sanatlar (1–8. 21 sınıflar) Dersi öğretim programının 2006–2007 öğretim yılından itibaren 1. 2. 3. 4. 5. 6 sınıflardan başlamak üzere kabulüne karar verilmiş olup program, yaratıcı görme yeteneklerinin geliştirilmesini hedeflemiş, görsel sanatların diğer sanat dalları ve teknoloji ile ilişkilendirilerek biçimlenmiştir. (Baş, 2009: 21).

Baş (2009:22)’a göre Görsel sanatlar dersi öğretim programları sanat eserlerinin, tarihsel dönem, tarz biçim ve kültürden kaynaklanan benzerlik ve farklılıkları ayırt edilmesi ile bireye yaşam boyu öğrenme ve öğrendiklerini yaşamın her alanında uygulama becerisinin kazandırılmasını amaçlamaktadır. Oyun ile başlayan sanat eğitimi, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olarak aşamalı olarak, duygu ve düşüncelerin ifadesiyle devam edip bireyin kendini gerçekleştirmesine zemin hazırlayabilir. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı’nda öğrenci merkezli olarak hazırlanan kazanımlara yönelik çeşitli etkinlikler yer almakta, bu etkinlikler yoluyla öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenleriyle sürekli iletişim içinde olmaları önemli görülmektedir (Baş, 2009:32).

Öğretim programı, 5-8. Sınıflarda edinilen bilgilerin özümsemesi ve sanat eserlerinin anlamlı olarak değerlendirilmesi, görsel sanat çalışması oluştururken ve sanatı takdir etmede kişisel fikirlerin iletimi; sanatçıların formları, materyalleri ve sembolleri eserlerinde nasıl kullandıklarının anlaşılması, sanat elemanları ve tasarım ilkeleri doğrultusunda geleneksel ve çağdaş sanat materyallerin, farklı tekniklerin kullanılması, görsel sanat dilinin geliştirilmesi sanatın anlamının ve değerinin araştırılması üzerine odaklanmıştır (Ertosun, 2020: 23).

2.2.1.4.1.1 Birinci sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı

Milli Eğitim Bakanlığı Görsel Sanatlar öğretim programı 1.sınıf kademesinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerini görsel sanatlar yoluyla ifade edebilmeleri konusuna odaklanmaktadır. Görsel sanat çalışmaları oluşturulurken oyun, hikaye gibi yaratıcı üretim araçlarından faydalanılması önemli görülmektedir. Bununla birlikte, bireylerin sanat eserlerini farklı algılayabileceklerine vurgu yapılmaktadır. Bu dönemde saygı,

sevgi, vatanseverlik, yardımseverlik gibi konular ile, kendini kabul, çevreyle uyum gibi sosyal ve eğitsel başarı alanlarına değinilmektedir. Konular disiplinler arası yaklaşım anlayışı ile matematik dersindeki geometrik şekiller vb. konuları ile ilişkilendirilebilir (MEB, 2018:14).

1.sınıf düzeyindeki kazanımlar; Görsel İletişim ve Beceri alanında: görsel sanat çalışması oluşturma basamaklarını, farklı materyal, malzeme ve tekniklerden yararlanılarak, duygu ve düşüncenin ifade edilmesini, çevresindeki obje ve figürleri gözlemleyerek ve hikaye şiir gibi temalardan da esinlenerek çalışmalar oluşturulmasını, figür-mekan, büyüklük-küçüklük, ilişkilerini sağlanarak iki boyutlu çalışmalar oluşturulmasının yanında kesme yapıştırma şekillendirme gibi yöntemlerle basit üç boyutlu çalışmalar oluşturulmasını, çalışmalarını oluştururken de sanat elemanlarını kullanmalarını, Kültürel Miras alanında; sanatın kültürün bir parçası olduğunun kavranmasına ve öğrencilerin müze, ören yeri, sanat galerisi gibi yerler hakkında düşüncelerinin belirtilmesini içeren kazanımları kapsamaktadır (MEB, 2018:14-15).

2.2.1.4.1.2 İkinci sınıf görsel sanatlar dersi öğretim programı

2. sınıfta öğrencinin, okul ve yakın çevresi ile Türk kültürü ve farklı kültürlerden esinlenerek yeni fikirler ortaya koyması üzerinde durulmaktadır. Bu düzeyde de 1.Sınıf düzeyinde olduğu gibi saygı, sevgi, vatanseverlik, yardımseverlik, kendini kabul, çevreyle uyum konularının yanında adalet, öz denetim, kişiler arası etkileşim gibi sosyal ve eğitsel gelişim alanlarına değinilmektedir. Bununla birlikte disiplinler arası yaklaşım kapsamında kazanımların, Türkçe dersi yazma öğrenme alanıyla, Hayat Bilgisi dersi doğada hayat ülkemde hayat üniteleri ve Matematik dersi oran-orantı konusu kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi tavsiye edilmiştir (MEB, 2018:16).

MEB, (2018: 16-17). Görsel Sanatlar dersi öğretim programı 2. Sınıf düzeyinde; Görsel İletişim ve Biçimlendirme alanında; görsel sanat çalışmaları yaparken beklenmedik sonuçların doğabileceğinin farkına varıp, çalışmayı yaparken karşılaştığı sorunları çeşitli şekillerde çözümlemesi, yazılı kaynak ve temalardan esinlenerek, ön-arka plan, ölçü-oran gibi unsurlara dikkat ederek çalışmalar yapması, bununla birlikte gözleme dayalı çalışmalar yapması ve günlük yaşamdan konular seçmesi ile üç boyutlu çalışma tekniklerini uygulaması ve tüm bu çalışmaları yaparken çalışmalarını yaparken sanat elemanlarını kullanması gibi kazanımlar yer almaktadır. Kültürel miras alanında; Türk

kültürüne ve diğer kültürlere ait mimari elemanlara, sanat eserindeki farklı kültürlere ait motiflere, Geleneksel Türk sanatından örnekler, Müze, öğrenme yeri, sanat galerileri gibi mekanların önemine ilişkin kazanımlar yer almaktadır. Sanat eleştirisi alanında ise öğrencilerin sanat eserinin konusunu, kendisinin ve akranlarının çalışmaları hakkında fikrini ifade etmesine yönelik kazanımlar bulunmaktadır.

2.2.1.4.1.3 Üçüncü sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı

3. sınıfta Görsel Sanatlar dersinde sorgulama yoluyla öğrenme ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin, farklı kültürlerdeki sanat ve mimari örnekleri incelemesi önemli görülmektedir. Önceki kademelerde olduğu gibi sosyal ve eğitsel gelişim alanlarına değinilmektedir. Kazanımların, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Hayat Bilgisi dersi “Ülkemde Hayat”, Fen Bilimleri dersi “Dünyanın Şekli” üniteleriyle ve Matematik dersi simetri konusu ve diğer ilgili olan derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi tavsiye edilmektedir (MEB, 2018:19-20).

3. sınıf düzeyinde Görsel İletişim ve Biçimlendirme alanında; Görsel Sanat çalışmaları yaparken uygulama basamaklarını kullanması, ifadeci yaklaşımla duygularını ve düşüncelerini çalışmalarına yansıtması, güncel kaynaklara dayalı fikirler geliştirmesi, gözleme dayalı olarak geometrik ve organik biçimleri kullanması, ekleme çıkarma içten dıştan kuvvet uygulama gibi yöntemlere dayalı üç boyutlu çalışmalar yapması, kademesine uygun olarak belirlenen sanat elemanlarını ve tasarım ilkelerini kullanması gibi kazanımlar bulunmaktadır. Kültürel miras alanında ise sanat eserleri ve geleneksel sanatların farklı kültürleri yansıtmasına ilişkin kazanımlar ile kendi kültürü ve farklı kültürlere ait sanat eserlerinin karşılaştırılmasına eserlerde kullanılan madde eserin formu ve fonksiyonunun değerlendirilmesine yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Sanat Eleştirisi ve Estetik alanında ise yerel kültüre ait motiflerin fark edilmesi, Portre, peyzaj, natürlmort ve betimsel sanat eseri örneklerinin incelenerek birbirleri ile karşılaştırılması, sanat eseri incelemelerinde sanat elemanları ve ilkelerini inceleyerek incelediği sanat eseri hakkında; tanımlama, çözümlenme, yorumlama ve yargı basamaklarından ilerleyerek düşüncesini ifade etmesine yönelik kazanımlara yer verilmiştir. Bununla birlikte, sanat eserinin değerinin ve sanat alanındaki etik kurallarının kavranmasına ilişkin kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018:19-20).

2.2.1.4.1.4 Dördüncü sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı

4.sınıf düzeyinde Görsel Sanatlar dersinde sanata karşı duyarlılık kazandırmak önemli görülmüştür. Sanat elemanları ve tasarım ilkeleri üzerinde durulmuştur. Bu kademede öğrencilerin kendi görsel sanat çalışmalarını açıklarken kullandıkları malzeme ve çalışmalarının temalarını ifade etmeleri sağlanır. Geçmiş dönemlerde yapılmış sanat eserlerinin günümüz kültürüne etkisinin incelenmesi üzerine yoğunlaşmıştır. Diğer kademelerde olduğu gibi bu düzeyde öğrencilerin saygı, adalet, sevgi, dürüstlük, yardımseverlik gibi değerleri özümsemeleri önemli görülmüş, kendini kabul, toplum ve aile, eğitsel ve mesleki gelişim gibi kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanları da programın uygulanması sırasında göz önünde bulundurulması sağlanır. Kazanımların, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Sosyal Bilgiler dersi “İnsanlar, Yerler ve Çevreler”, “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanları ve diğer ilgili olan derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi tavsiye edilmiştir. (MEB, 2018:21)

4. Sınıf düzeyinde Görsel İletişim ve Biçimlendirme alanında; görsel sanat çalışmalarını biçimlendirme basamaklarına uygun olarak düzenlemesi, kendi deneyimlerini farklı fikirler sanat formları farklı kültürel temalarla ilişkilendirerek çalışmalar oluşturması, çalışmalarında kompozisyon birliği sağlaması, iki boyutlu çalışmalarda yüzey üzerinde derinlik etkisi oluşturması, gözleme dayalı olarak çalışmalarında kontur ve gölgelendirme gibi teknikleri uygulaması, farklı teknik ve malzemeler ile üç boyutlu çalışmalar yapması, çalışmasını düzenlerken sanat elemanlarını ve tasarım ilkelerini kullanması gibi kazanımlar öne çıkmaktadır (MEB, 2018: 22). Kültürel miras alanında; sanatçı ve zanaatkarın rollerini ifade etmesi, Türk kültürüne ve diğer kültürlerle ait mimari yapıların özelliklerini karşılaştırması, müzelerdeki farklı kültürlerle ait eserlerin ortak özelliklerini ifade etmesi, görsel sanat alanındaki meslekleri ifade etmesine yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Sanat eleştirisi ve estetik alanında ise; soyut, gerçekçi ve figüratif sanat eserleri arasındaki farkları açıklaması, sanat eseri tercihlerini açıklaması, estetik tercihlerin göreceli olduğunu ifade etmesi ve ifadelerini etik kurallara uygun gerçekleştirmesine yönelik kazanımlara yer verilmiştir (MEB, 2018: 22).

2.2.1.4.1.5 Beşinci sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı

Beşinci sınıf düzeyinde öğrencilerin daha önceki kademelerde öğrendiklerini özümsemeleri ve sanat eserlerini daha anlamlı değerlendirmeleri önemli görülmüştür.

Sanatı takdir etme, kişisel değer ve fikirlerin iletimi vurgulanmıştır. Diğer kademelerde olduğu gibi sanat elemanları ve tasarım ilkelerinden yararlanılması, kişisel, sosyal eğitsel gelişim aşamalarının göz önünde bulundurulması, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Sosyal Bilgiler dersindeki Kültürel Miras öğrenme alanı ile ilişki kurulması tavsiye edilmiştir.

Bu düzey Görsel Sanatlarda Biçimlendirme alanında, görsel sanat çalışması hazırlarken uygulama basamaklarından oluşan sürecin takip edilmesi önemli görülmektedir. Mekan olgusu içerisinde ölçü ve oranı, oran orantıya uygun insan figürü çizimlerini, renk perspektifini kullanılmasına ve çalışmalarında teknolojinin kullanımına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Ayrıca 5. Sınıf kademesinde Sanat malzemelerinden yararlanarak rölyef, heykel gibi tekniklerin kullanımını içeren kazanımların olduğu görülmektedir. Kültürel Miras alanında, yerel kültüre ait motiflerin açıklanması, farklı kültürler ile benzerliklerin ve farklılıkların açıklanması, müzeler- Görsel Sanatlar ilişkisinin kurulması, kullanılan sanat malzemesine göre Görsel Sanatlar alanındaki meslekleri ilişkilendirmesi başlıca kazanımları oluşturmaktadır. Sanat Eleştirisi ve Estetik alanında; öğrencinin doğal olan ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırması, kendi yaptığı görsel sanat çalışmasını değerlendirmesi, bir sanat eserinin görsel özelliklerini analiz ederek, yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmesi, değerlendirmelerin neden farklı yapıldığını açıklaması, değerlendirmesini yaparken etik kurallara dikkat etmesi konularını vurgulayan kazanımlar bulunmaktadır (MEB, 2018: 24).

2.2.1.4.1.6 Altıncı sınıf Görsel sanatlar dersi öğretim programı

Altıncı sınıf Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade ederken sanat elemanları ve tasarım ilkelerinden yararlanması ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte bir sanatçının eseri yaparken kullanmış olduğu teknik ve materyallerin analiz edilmesi üzerinde durulmaktadır. Daha önceki kademelerde olduğu gibi kişisel, sosyal, eğitsel gelişim alanlarının program uygulanırken dikkate alınmasının gerekliliği belirtilmiş olup, Matematik dersi oran-orantı konusu ve Sosyal Bilgiler dersi Kültürel Miras konusunun ilgili olan kazanımlarla ilişkilendirilmesi tavsiye edilmiştir (MEB, 2018: 259).

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme alanında öğrencilerin, görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlaması, görsel sanat çalışmalarını hazırlarken farklı materyal ve tekniklerden yararlanması, fikirlerini seçilen temada

doğrultusunda görsel olarak ifade etmesi, perspektif kurallarına uygun çalışmalar yapması, gözleme dayalı çalışmalar yapması, üç boyutlu çalışmalar yaparken oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanması, farklı geleneksel Türk sanatı alanlarını birlikte kullanması, çalışmalarını sanat elemanları ve tasarım ilkelerini göz önünde bulundurarak hazırlaması gibi zenginleştirilmiş sanat etkinliklerine dayalı kazanımlar olduğu görülmektedir. Bununla birlikte görsel sanat çalışması konusunda fikirlerini ve deneyimlerini yazılı, sözlü, drama, gibi farklı yöntemlerle ifade etmesi de görsel iletişim bakımından önemli bir kazanım olarak altıncı sınıf kademesinde yer almaktadır (MEB, 2018: 25).

Kültürel Miras alanında; sanat eserinin özelliklerinin anlaşılmasına yönelik kazanımların yanında, Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla öğrencinin geleneksel sanat örneklerini incelemesi, toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklaması gibi geleneksel sanat üzerinde yoğunlaşan kazanımların yanında, Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler, aracılığı ile incelemesi, görsel sanatlar tarihin birbirlerine olan etkilerinin ifade edilmesi, görsel sanatlar alanındaki mesleklerin birbirleriyle benzerlik ve farklılıklarının açıklanması gibi kazanımlar da yer almaktadır. Altıncı sınıf Sanat Eleştirisi ve Estetik öğrenme alanında ise, eleştirel düşünme becerilerinin kullanılmasını hedefleyen kazanımlar bulunmaktadır. Sanatçının duygu ve düşüncesinin açıklanması, sanat eserinin oluşturulma amaçlarının tartışılması ve değerlendirmeler yapılırken kişisel fikirlerin etkisi ile sanat eserinin hisleri ve tepkiyi harekete geçirmesinin ifade edilmesine yönelik kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018: 26).

2.2.1.4.1.7 Yedinci sınıf Görsel sanatlar dersi öğretim programı

Yedinci sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programında, yaratıcı sürecin araştırılması üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkeleri doğrultusunda geleneksel ve çağdaş sanat materyalleri kullanarak tasarım yapmaları, sorgulama becerilerini kullanarak görsel sanat dilini geliştirmeleri, sanatın anlamı ve değerini araştırmaları önemli görülmüştür. Bu düzeyde de diğerlerinde olduğu gibi kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanlarının, programın uygulanması sırasında dikkate alınması tavsiye edilmiştir. Bununla birlikte kazanımların, disiplinler arası yaklaşım ile Fen Bilimleri dersi “Işığın Madde ile Etkileşimi” ünitesi ve diğer ilgili olan derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi yararlı görülmüştür (MEB, 2018: 27).

Yedinci sınıf Görsel İletişim ve Biçimlendirme alanına ait kazanımlar; öğrencinin görsel sanat çalışmasını hazırlarken araştırarak elde ettiği uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermesi, farklı sanat tekniklerini bir arada kullanması, atık malzemelerden yararlanarak üç boyutlu çalışmalar oluşturması, gözleme dayalı çalışmalar yaparak perspektif tekniklerini uygulaması, yaşantısına ait hikayeleri görsel sanat çalışması ile ifade etmesi ve tüm çalışmalarını sanat elemanlarını ve tasarım ilkelerini kullanarak ortaya koyması hedeflerine yönelik hazırlanmıştır.

Kültürel Miras alanına; sanat eserindeki üslupların açıklanması, sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğinin analiz edilmesi, sanatçıların topluma sağladığı katkıların açıklanması, tarihi olayların sanat eseri üzerindeki etkisinin incelenmesini sağlamaya yönelik kazanımlar bulunmaktadır

Sanat Eleştirisi ve Estetik alanında; öğrenci sanat eserinde yer alan tema, konu ve sembolleri tanımlar, sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemi kullanır, sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırır, sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu fark eder, kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini inceler, sanat eserini inceler, sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlar, Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklar, Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklar gibi zenginleştirilmiş eser incelemesine yönelik kazanımlar bulunmaktadır (MEB:2018:28-29).

2.2.1.4.1.8 Sekizinci sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı

Sekizinci sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programında, daha önceki kademelerde öğrenilen bilgi, beceri ve deneyimlerin özümsemesi üzerine odaklanılmıştır. Öğrencilerin görsel sanat çalışmalarını oluştururken farklı teknik kullanmaları, sanat eseri üzerindeki yargılarını geliştirebilmeleri amacıyla sanatın amacı, anlamı, değeri üzerinde sorgulama yapmaları önemli görülmüştür. Kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanlarının da göz önünde bulundurulması ve kazanımların, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Matematik dersi perspektif konusu ve diğer ilgili derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi tavsiye edilmiştir (MEB, 2018: 30).

Bu kademe görsel iletişim ve biçimlendirme alanında; öğrencinin görsel oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermesi, çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası

hazırlaması, çalışmasını oluştururken güncel sanattan yararlanması, yazı ve görsel kullanarak güncel olayları konu alarak çalışmalar hazırlaması, farklı perspektifleri gözleme dayalı olarak farklı bakış açılarını görsel sanat çalışmasına yansıtması, farklı teknik ve materyalleri kullanması üzerinde durulmuştur. Daha önceki kademelerde olduğu gibi bu kademe de çalışmalarını hazırlarken sanat elemanları ve tasarım ilkelerinin kullanılması önemli görülmüştür (MEB, 2018: 30-31).

Kültürel miras alanında, sosyal, politik ve ekonomik faktörlerin sanat eseri üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Bununla birlikte sanat eserinin dönem, üslup ve oluşturulmasında kullanılan malzemeler bakımından değerlendirilmesi, sanatçıların toplumda üstlendiği rollerin yorumlanması, müzelerdeki eserlerin öneminin anlaşılmasına yönelik kazanımlar sekizinci sınıf kültürel miras alanına ait kazanımlar olmuştur.

Sanat eleştirisi ve Estetik alanındaki kazanımlar; sanat eserinde kullanılan görsel dilin aktarımdaki etkisinin ve sanat eserlerini değerlendirmede bilgilerle deneyimlerin etkisinin analiz edilmesi, sanattaki estetikle sanatın tanımının yapılması, öğrencinin kendi çalışmasıyla akranlarının çalışmasını değerlendirmesi gibi konuları kapsamaktadır. Bununla birlikte, çağdaş medyadaki unsurların ve popüler kültürün sanata etkisinin ifade edilmesi de kazanımlar arasında yer almaktadır (MEB, 2018: 31).

2.2.1.4.2. Lise Görsel Sanatlar öğretim programı

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda; 9, 10, 11. ve 12. sınıf düzeyinde Sanat Eleştirisi ve Estetik, Kültürel Miras ile Görsel Sanatlarda Biçimlendirme adı altında üç öğrenme alanı yer almaktadır. Bu üç öğrenme alanı kapsamında teorik bilgilere ve uygulamaya ilişkin çalışmalara yer verilmiştir.

2.2.1.4.2.1 Dokuzuncu sınıf Görsel Sanatlar öğretim programı

9.sınıf kademesi, sanat eleştirisi ve estetik alanındaki kazanımlar; sanata giriş, görsel sanatlar ve ilgili meslek alanları, sanat eserini inceleme olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır. Sanata Giriş bölümünde, sanatın doğuşu ve gelişiminin açıklanması, güzel sanatların farklı yaklaşımlara göre sınıflandırılması, sanatın tanımının ve toplum için öneminin, evrensel bir dil olduğunun anlaşılması ve Atatürk'ün sanata verdiği önem konularında kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018: 16).

‘Görsel Sanatlar ve İlgili Meslekler’ bölümü görsel sanatlar ile ilgili mesleklerin tanınması ve özelliklerinin açıklanması ile ilgili kazanımları kapsamaktadır. Bu bölümde telif hakları üzerinde durulmaktadır. Sanat Eserini inceleme alanında, sanat eserinin niteliklerinin ve sanat eserinde yer alan unsurların açıklanması, Sanatsal düzenleme öğelerinin ve ilkelerinin görsel sanat eserleri üzerinden değerlendirilmesi, sanat eserinin yorumlanarak yargıya varılması gibi konuları içeren kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018:16-17).

9.sınıf kültürel miras alanında ‘Müzelerde İnceleme ve Uygulama 1’ çalışmaları ile, Türkiye ve dünyada müzeciliğin gelişimin, müze çeşitlerinin açıklanması ve müzelerin ve sanat galerilerinin, kültürleri geleceğe aktarmada sanat eserinin, sanat eserlerinin ve kültürel değerlerin korunmasının öneminin anlaşılmasına yönelik kazanımlar ön plana çıkmaktadır.

Dokuzuncu sınıf ‘Görsel Sanatlarda Biçimlendirme’ alanındaki kazanımlar; nokta ve çizgi, doku, ışık -gölge ve açık -koyu, perspektif, desen çalışmaları 1, renk, renkli resim uygulamaları 1 olmak üzere yedi başlık altında toplanmıştır. Nokta ve çizgi bölümünde sanatsal çalışmalarda sabırlı olmanın vurgulanmaktadır, bu konuda; nokta ve çizginin anlatım imkânlarının görsel sanat eserleri üzerinden açıklanması, Yüzey üzerinde nokta ve çizgiyi kullanarak açık-orta-koyu ton değerlerinden oluşan çalışmalar yapması, sanatın düzenleme ilkelerinden yararlanarak nokta ve çizgi etkisine sahip doğal ve yapay nesnelere kompozisyonlar oluşturmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Doku konusunda ise, her objenin farklı dokuya sahip olduğunun anlaşılması, doku çeşitlerinin tanınması, nesnel doku ve görsel doku arasındaki farkın anlaşılması, görsel sanat çalışmalarında nesnel dokudan faydalanılması, objelerin dokularının görsel dokuya dönüştürülmesine yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Işık -gölge ve açık -koyu bölümünde, öğrencilerin; ışığın etkisiyle oluşan leke etkisinin ve açık-orta-koyu değerlerin oluşumunu açıklamasına, kompozisyonunda hacim etkisi oluşturmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Bu kademe perspektif konusu kapsamında; öğrencinin kendi çevresindeki perspektif görünümünü algılaması, çalışmalarında tek ve çift kaçırlı perspektifi ve renk perspektifini kullanmasını amaçlayan kazanımlar yer almaktadır. Lise düzeyi desen çalışmalarının ilki dokuzuncu sınıf Görsel Sanatlar öğretim programında desen çalışmaları I başlığı altında toplanan kazanımlardan oluşmuştur. Desen çalışmalarına ait kazanımlarda daha önceki biçimlendirme kazanımlarından da

yararlanarak, öğrencinin; desen çalışmalarında, ölçü ve oranı, ışık ve gölgeyi, perspektif kurallarını uygulaması ve desen çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerine bağlı kalması amaçlanmıştır. Renk konusundaki başlıca kazanımlar ise; rengin oluşumun anlaşılması, renk- boya ayrımının yapılması, renk çemberinden faydalanarak renk uyumlarının değerlendirilmesi, sanat eserindeki renk uyumlarının, zıtlıkların fark edilmesine ve çalışmalarında renk uyumları ve zıtlıkları kullanmasına yönelik kazanımlardır. Lise düzeyindeki renkli resim uygulamalarının kazanımları dokuzuncu sınıf kademesinde, renkli resim uygulamaları I başlığında toplanmıştır. Bu bölümdeki kazanımlarda; öğrencilerin çalışmalarında renkli resim tekniklerini kullanması, bu teknikleri kullanırken renk ve leke değerlerini uygulaması, sanatsal düzenleme ilkelerine uygun özgün çalışmalar yapması amaçlanmıştır (MEB, 2018: 17-18).

2.2.1.4.2.2 Onuncu Sınıf Görsel Sanatlar Öğretim Programı

10.sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı sanat eleştirisi ve estetik öğrenme alanı, Türk sanatının tanınmasına yönelik zengin içerikli kazanımlardan oluşmuştur. Bu öğrenme alanı kazanımları; geleneksel Türk Sanatları I, Cumhuriyet dönemi öncesi Türk resim sanatı, çağdaş Türk resim sanatı olmak üzere 3 bölümde toplanmıştır. Geleneksel Türk sanatları I bölümünde; geleneksel Türk sanatının çeşitlerinin, kültürel öneminin açıklanması ve temsilcilerin tanınması, Türk kültüründe yer alan sembollerin anlamları ile geleneksel motiflerin biçim ve özelliklerinin anlaşılması, minyatür ve ebru sanatının teknik özelliklerinin tanınıp karşılaştırmalarının yapılması, eserlerinde Türk sanatının özelliklerinden yararlanan çağdaş Türk sanatçılarının tanınması kazanımların başlıca teması olmuştur. Cumhuriyet dönemi öncesi Türk resim sanatı bölümünde, İslamiyet öncesi ve İslamiyet sonrası Türk resim sanatının gelişiminin anlaşılmasına yönelik kazanımlar yer almaktadır. Çağdaş Türk sanatı bölümünde; çağdaş Türk resminin erken dönem gelişiminin açıklanması, çağdaş Türk resminin grup ve temsilcilerinin tanınması, çağdaş Türk ressamlarının ve eserlerinin tanınması, 1950 sonrası Türk resminde bireysel eğilimlerin oluşmasındaki etkenlerinin açıklanması, Türk resminde İstiklal savaşını konu alan ressamları ve bu ressamların eserlerinin tanınmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Kültürel miras öğrenme alanında, müzelerde inceleme ve uygulama II çalışmaları kapsamında öğrencinin bulunduğu ildeki tarihi yöreleri ve tarihi eserleri tanınması, ülkemizdeki müzeleri müze ve sanat galerileri aracılığı ile farklı kültürleri tanınmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır (MEB, 2018: 19-20).

Görsel sanatlarda biçimlendirme öğrenme alanı; desen çalışmaları II, renkli resim uygulamaları II ve üç boyutlu çalışmalar olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Desen çalışmaları II bölümündeki kazanımlar; insan figürünü konu alan figürlerin incelenmesi, insan figürlü kompozisyonların yapılmasını, insan figüründe rakursi görünümünün farkına varılmasını ve kompozisyonda mekân figür ilişkisinin kurulmasına yönelik düzenlenmiştir. Renkli resim uygulamaları bölümüne ait kazanımlar ise; sanatçı eserlerinden renkli resim tekniklerinin tanınması, renkli resim tekniklerinden herhangi biri ile özgün çalışmalar yapması, çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini kullanmasını kapsamaktadır. Biçimlendirme öğrenme alanının bir diğer bölümü olan üç boyutlu çalışmalar bölümünde ise öğrencinin; heykel, rölyef, kabartma arasındaki farkı anlaması, farklı malzemeler ile üç boyutlu çalışmalar yapması, çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygulamasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Bu bölüm öğretim programında, öğrencilerin uygulamalı çalışmaların bitiminde çevresel temizliklerini yapmaları konusunda yönlendirilmesi sorumluluk kazanmalarını sağlamada etkili görülmektedir (MEB, 2018: 21).

2.2.1.4.2.3 On Birinci Sınıf Görsel Sanatlar Öğretim Programı

11.sınıf Görsel Sanatlar dersi öğretim programı sanat eleştirisi ve estetik öğrenme alanında Batı sanatına genel bakış ile modern sanat akımları bölümü ile, geleneksel Türk sanatları II bölümleri bulunmaktadır. İlk olarak Batı resim sanatına genel bakış bölümünde, modernizm öncesi Batı resim sanatının gelişiminin açıklanması, sonrasında modern sanat akımı bölümünde ise modern sanat akımlarının ortaya çıkış nedenleri ve modern sanat akımının özelliklerinin örneklerle açıklanması, modern sanat akımı temsilcilerinin tanınması konularında kazanımlar vardır. Sanat Eleştirisi ve estetik öğrenme alanında son olarak geleneksel Türk sanatları bölümünde, Geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan batılı sanatçıları ve eserlerini tanınmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır (MEB, 2018: 22).

11.sınıf Kültürel Miras öğrenme alanında; müzelerde inceleme ve uygulama III kapsamında, Atatürk'ün müzelerin kurulmasındaki katkılarının açıklanması, müzelerin eğitimsel işlevinin analiz edilmesi, müze ve sanat galerilerinde yer alan eserlerden faydalanarak özgün çalışmalar oluşturulmasını kapsayan kazanımlar bulunmaktadır. Görsel sanatlar biçimlendirme öğrenme alanında, desen Çalışmaları III, grafik sanatlar, özgün baskı resim çalışmaları, renkli resim uygulamaları III bölümleri bulunmaktadır.

desen çalışmaları kapsamında, portrenin özelliklerinin açıklanması, karakteristik özelliklerin vurgulanarak portre çizilmesi, portre çiziminde ölçü ve oranın kullanılmasına yönelik kazanımlar vardır. Grafik Sanatlar konusunda yer alan kazanımlar öğrencilerin grafik sanatların çeşitlerinin açıklanması, grafik tasarımların günlük hayattaki etkilerinin açıklanması, tanıtım amaçlı grafik uygulamaları yapmasını kapsamaktadır (MEB, 2018: 23-24).

2.2.1.4.2.4 On İkinci Sınıf Görsel Sanatlar Öğretim Programı

12.sınıf Sanat eleştirisi ve estetik öğrenme alanında; çağdaş sanat konusuna ilişkin; postmodern sanatın genel özelliklerinin açıklanması, modern ve postmodern sanatsal çalışmalar ve sanatçılar hakkında bilgi sahibi olunması, günümüz sanatının teknolojik gelişmeler ışığında değerlendirilmesine yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Kültürel miras öğrenme alanında müzelerde inceleme ve uygulama çalışmaları IV konusu kapsamında; Dünyaca ünlü müzelerin tanınması, yurt dışında bulunan müzelerdeki kültürel mirasımızın tanınması, müze ve sanat galerilerinin kültürel bağların kurulmasındaki rolünün açıklanması, müze ve sanat galerileri ile ilgili görsel kaynakların sergilenmesi, sanal müze ziyaretlerinin yapılması gibi kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018:24).

Görsel sanatlarda biçimlendirme öğrenme alanındaki konular; desen çalışmaları IV, karikatür Sanatı, fotoğraf sanatı, renkli resim uygulamaları IV, tekstil tasarımı, endüstri ürünleri tasarımı konuları yer almaktadır. Bu konulardan desen çalışmalarına ait kazanımlar; çoklu figür çalışmalarının yapılmasını ve kompozisyonda nesne mekan figür ilişkisinin kurulmasını kapsamaktadır (MEB, 2018:24). Karikatür sanatı konusundaki kazanımlar ise karikatürün özelliklerinin açıklanması, mizahın kültürümüzdeki yerinin açıklanması, verilen konunun mizah anlayışıyla karikatürize edilmesini kapsamaktadır. Fotoğraf sanata konusunda ise; fotoğrafın oluşum sürecinin açıklanması, tarihsel süreç içerisinde fotoğraf sanatında kullanılan araç gereç ve malzemelerin tanınması, fotoğraf sanatının ünlü ustalarının ve eserlerinin tanınması, fotoğraf sanatına ait eserlerin analiz edilmesi, kompozisyon kurallarına uygun fotoğraf çekimi yapılmasına yönelik kazanımlar yer almaktadır. Renkli resim uygulamaları IV konusunda soyut ve figüratif teknik arasındaki farkların açıklanarak ebru tekniği ile soyut çalışmaların yapılmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Tekstil Tasarımı konusunda; yaşadığı çevreden tekstil tasarımına ait motifler göstermesi, geleneksel motiflerden esinlenerek özgün tekstil

tasarımları yapılmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Endüstri ürünleri tasarımı konusunda sanatsal tasarım ve endüstriyel tasarım arasındaki farkın, endüstri ürünleri tasarımlarının özelliklerinin açıklanması ve, endüstri ürünleri tasarımı için çalışmalar yapılmasını kapsayan kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018:25).

2.2.2 Güney Kore Sanat Eğitimi Öğretim Programları

Ülkelerin sanatı ve eğitim yapısı bulunduğu coğrafyanın anlayışına bağlı olarak kültürlerinden etkilenmekte kültürleri doğrultusunda şekillenmektedir. Kore kültüründe öncelikle sanata estetik açıdan bakmak, sonrasında sanatsal çalışmalar yapmak ve sanatın tarihini incelemek önemli olmuştur (Özalp ve Özdemir 2019:114).

Yi ve Kim (2005:20)'e göre sanat eğitiminin değerlendirilmesinde antropolojik ve sosyolojik bir bakış açısına sahip olmak büyük önem taşımaktadır. Bu bakış açısı ile değerlendirildiğinde Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları, sanat etkinlikleri yoluyla; öğrencilerin maddi ve manevi kültürel mirasını anlayıp, önemini kavrayabilmeyi, millet karakterinin kültürden beslenebilmesini ve her şeyden önce estetik değer anlayışını hayatın içine dahil edebilmeyi geliştirmeyi amaçlayan bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır (Özalp ve Özdemir 2019:114).

2.2.2.1 İlköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında sanat eğitimi öğretim programları

Güney Kore'de sanat dersleri ilköğretim ve ortaokullarda haftada iki ders saat iken, liselerde ise haftada bir ders saati olarak sanat atölye ve sanat kültürü dersleri olarak verilmektedir ve seçmelidir. Sanat etkinlikleri yoluyla bireyler duygu ve düşüncelerini ifade ederek kendilerini, görsel imgeler yoluyla da başkalarının düşüncelerini anlayıp ve anlatabilirler ve bu duygudaşlıklar ile insanîyet tohumları ekilebilmektedir.

Güney Kore sanat eğitimi alanındaki öğretim programları, sanat etkinlikleri yoluyla; öğrencilerin insanlığın maddi ve manevi kültürel mirasını anlayıp, önemini kavrayabilmesi, millet karakterinin kültürden beslenebilmesi ve her şeyden önce görsel bir eser oluşturarak estetik değer anlayışını hayatın içine dahil edebilmesi yeteneklerini, geliştirmeyi amaçlayan bir yapıdadır. Bütün bu nedenler ile sanat eğitimi alanında öğretim programları, estetik duyarlılık, görsel iletişim yeteneği, yaratıcılık ile yakınsama yeteneği, sanat kültürünü anlayabilme yeteneği, öz yönelim ile sanatı öğrenme yeteneği vb.'ni kapsar (Güney Kore Eğitim Bakanlığı 2015:13/3).

Güney Kore Eğitim Bakanlığı (2015:13/4), sanat eğitiminin içeriğini deneyim, ifade ve değerlendirme alanlarında yapılandırmıştır. Bu alanlarda belirlenen başlıca kazanımlar ise şöyledir:

- 'Deneyim' alanında, öğrenci duyular yoluyla, kendinin ve çevresinin dünya ile ilişkisini anlar ve uyumu yakalar, görsel kültürün değerini anlar ve görsel kültüre katkıda bulunur, sanatı diğer alanlarla ilişkilendirip, günlük hayatta sanattan yararlanır.

- 'İfade' alanında çeşitli konu veya fikirleri araştırarak bir eserin ifade yöntemini ve süreçlerini planlar, ifade ederken medya araştırması yapar, yaratıcı bir ürün ortaya koyar.

- 'Değerlendirme' alanında ise sanat eserini oluşturan özellikleri, eser sahibini, eserin çağı ve çevresel arka planını anlar ve yorumlar. Çeşitli perspektiflerde eseri eleştirir, değerlendirir ve yargıya varır. Kore geleneksel sanatını anlar ve farklı kültürlerin sanatlarına saygı duyar (Güney Kore Eğitim Bakanlığı, 2015:13/4).

İlköğretimlerde sanat eğitimi programları temel kavramları anlama ve temel yetenekleri artırma konularına odaklanmıştır. Üçüncü ve dördüncü sınıflar için çeşitli sanat etkinlikleri yoluyla, öğrencilerin sanata merak ve ilgisini kazandırmak amaçlanmıştır. Beşinci ve altıncı sınıf programlarında, derse gönüllü katılım sağlanması ile bir alt yapı oluşturmak amaçlanmıştır. Ortaöğretimlerde ise ilköğretim kademesinde öğrenilen temel kavram ve yetenekler derinleştirilip, genişletilir ve bunlardan etkin bir biçimde yararlanılarak, öğrencilerin yeteneklerini geliştirme, sanat etkinliklerine gönüllü olarak katılıp, etkinliği yönetmesini sağlama ve etkinlikler sırasında kendi yeteneklerini, amaçlarını keşfedebileceği bir ortam oluşturma konuları üzerine odaklanılmıştır (Güney Kore Eğitim Bakanlığı, 2015:13/4). Programlardaki çeşitli sanat etkinlikler aracılığı ile duygusal tanıma sağlanması, duygu ve düşüncelerin yaratıcı bir şekilde ifade edilmesi, sanat eserine değer verme ve eleştirebilme, sanat eserinden zevk alma gibi davranışlar hedeflenmektedir. Bu doğrultudaki başlıca kazanımlar ise şöyledir:

- Görsel iletişim yeteneklerini geliştirir
- Sanat etkinliklerinde oluşturduğu kendine ait çalışmasında yeteneklerini birleştirir
- Düşünme ve ifade etme yeteneklerini geliştirir

- Sanat eserinin özelliklerini anlar ve eleştirel düşünür
- Sanatı yaşar, günlük hayata aktarır ve farklı kültürel değerlere saygı gösterir (Güney Kore Eğitim Bakanlığı 2015:13/4).

2.2.2.2 Sanat eğitimi öğretim programlarının içeriği

Öğretim programlarında (2015; 13/3,4) sanat eğitimi alanında temel içeriğin; kişilik eğitimi, kültürel okuryazarlık ile yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi konularından oluştuğu belirtilmektedir.

2.2.2.2.1 Çok kültürlülük

Toplum yapısına uygun bir program oluşturmak, ancak halkın sosyal ihtiyaçlarına odaklanarak mümkündür. Chae'ya (2004: 68) göre eğitimde başarıya ulaşmada toplumun kültürel niteliklerinin de göz önünde bulundurulması çok önemli olup kültürel alışkanlıkların okullarda uygulanan yöntemle uyumsuzluğu ciddi problemlere yol açmaktadır.

Kore kültürel anlamda çok kültürlü, karma bir yapıya sahiptir. Nitekim Kore'de yerlilerinin dışında nüfusun büyük çoğunluğunu Çin ve Vietnam'dan gelen göçmenler oluştururken günümüzde de ülkeye yapılan göç artarak ilerlemektedir (Chang, 2012: 67). Kore'nin çok kültürlü, karma bir yapıya sahip olması eğitime de yansımaktadır. Günümüzde toplumlarında en önemli konularından biri haline gelen çok kültürlülük, 2009 öğretim programındaki yenilikler ile sanat eğitiminde yer almaya başlamıştır. (Kang, 2015:8)' e göre hükümetin Güney Kore toplumunun çok kültürlü yapısı hakkında farkındalığı ve kültürel çeşitlilik kaygıları özellikle 2009 orta öğretim görsel sanatlarına yönelik ulusal öğretim programlarında açıkça görülmesi, sanatın değeri ve işlevi hakkındaki bir farkındalığı da yansıtmaktadır ve Güney Kore'de çok kültürlülük, ders kitaplarında, içerik olarak farklı ülkelerin moda anlayışı, mimarisi veya sanat eserleri şeklinde yer almıştır.

Çok kültürlü sanat eğitiminde, sanat etkinlikleri ile diğer ülkelerin sanat eserlerini tanıtmaya yönelik kısa bir bilgi ile farklılıkları sunarak ulusal kimliği de pekiştirmek amacı ile sunulmaktadır. Öğrencilerin buldukları toplumun sosyal değerlerini, sanatın toplum içindeki rolünü anlamaları ile sağlanabilir (이경진, 김선아, 2012: 644). Güney Kore'de toplumunun kültürel karmaşıklığını daha iyi ele almanın ve eğitimin ve özellikle

sanat eğitiminin kültürler arası anlayış ve tolerans oluşturma rolü önemli görülmektedir (Kang, 2015:10).

2.2.2.2 Görsel kültür

Toplumun taleplerine göre ve modern toplumun çeşitliliği ile ilköğretim sanat eğitimi öğretim programına ‘görsel kültür’ kavramı getirilmiş, öğrencilere estetik bakış açısı kazandırmada görsel kültür eğitimi önemli görülmüştür (Kyung, 2009:139).

Kore’nin sanat eğitimi anlayışında, görsel kültür eğitiminin, öğrencilerin geleneksel sanata ilgilerini arttırmada ve sınıf etkinliklerine gönüllü katılımlarını teşvik etmede etkili olduğu düşünülmektedir (Song, 2008:59). Bu nedenle Kore geleneksel sanat eğitiminde görsel kültür eğitimi uygulanmaktadır. Fakat Güney Kore’de sanat öğretmenler, Batı sanatı ağırlıklı olarak eğitim aldıklarından, geleneksel sanat eğitimini gelecek kuşaklara aktarmada yetersiz kalmaktadır (Kyong, 2006: 13).

2.2.2.3 Kültürel Okuryazarlık

Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında öne çıkan bir diğer kavram ise kültürel okuryazarlıktır. Kore’de Kültürel okuryazarlık; müze eğitimi yardımıyla, şiir, öykü yazma gibi öğretim yöntem ve teknikleri ile sağlanmaktadır (Özalp ve Özdemir, 2019:139). Sanat eğitimi için önemli bir mekan olan müzeler aynı zamanda öğrencilerde görsel algıyı geliştiren bir unsur olarak kabul edilmektedir.

Teknolojinin gelişmesi, sanat derslerinin içeriğini etkileyen bir diğer unsur olmuştur. Güney Kore eğitim sistemi, öğrencilerin teknolojiye dayalı deneyimlerini doğal çevre ile bütünleştirmeyi hedeflemektedir (Özalp ve Özdemir, 2019:117). Sanat derslerinde günlük hayatın vazgeçilmezi olan teknolojinin kullanımı, teknolojiden yararlanarak görsel tasarım çalışmalarının hazırlanması, günlük hayat ve sanatın bütünleştirilme amaçlarına katkı sağlayabilir.

2.2.2.4 Kişilik eğitimi ve yaratıcı düşünce

Güney Kore sanat eğitiminde duyguların dışavurumu ile kişilik eğitimi bütünleştirilmiştir (Özalp ve Özdemir, 2019:140). Bu iki durum sanat eğitiminde birbirini destekleyen unsur olarak kabul edilmektedir.

Park (2010)'a göre, Güney Kore öğretim programlarını Japonya ve ABD'nin eğitim felsefelerinin etkisinde oluşturmuş, Lowenfeld ve Eisner gibi eğitimcilerin, yaratıcılık kavramı ile ilgili yaklaşımları Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarını etkilemiştir.

Güney Kore sanat eğitiminin temel içeriklerinden; yaratıcı düşünme içeriği, kişilik eğitimi ile ilişkili olarak, çeşitli uygulamalı çalışmalar ile öğrencinin problemlere farklı çözüm üretebilmesine yönelik hazırlanmıştır (Özalp ve Özdemir, 2019:140). Yaratıcılığın gelişebilmesi için öğrencinin öncelikle sosyal gelişiminin sağlanması gerekli görülmektedir. Cho, Chung, Choi, Suh ve Seo'nun (2011) Koreli liderlerin yaratıcılıklarında başarı sağlayan unsurları araştırdığı çalışma sonucunda sosyal deneyimlerin, kültürün yaratıcılığı geliştirdiği ve bu deneyimleri kazanmada en önemli unsurun öğretmen olduğu vurgulanmaktadır. Benzer şekilde Seo, Lee ve Kim (2005) araştırmalarının sonucunda yaratıcılığın her toplumun kültürüne göre şekillendiğini vurgulamaktadır. Bununla birlikte Kim'in (2015) e göre toplum temelli sanat eğitiminin özellikle ergenlerde sağlıklı bir kişilik ve güçlü bir yaratıcılık sağlamaktadır. Buradan sanat eğitiminin toplum ve birey refahı için önemi gündeme gelmektedir. Güney Kore, kişilik eğitiminin sanat eğitimi yoluyla gerçekleştirilmesini önemli görmektedir.

2.2.2.2.5 Sanat eleştirisi ve estetik

Güney Kore'de sanat derslerinde sanat eleştirisine yer vermekle birlikte, estetik eğitimi konusunda derslerinde daha çok güzellik kavramını algılamaya yönelik alıştırmalar yapılmakta, ancak estetik felsefi açıdan ele alınmamaktadır (Özalp ve Özdemir, 2019: 141). Lim (2005)'e göre öğrencilerin estetik deneyimlerine ilişkin kendi kavram ve inançlarını araştırdığı çalışmasında estetik deneyimin sanat yoluyla eğitimi en önemli faktördür. Moon, Rose, Black, Black, Hwang, Lynn ve Memoli (2013)'e göre farklı içerikte sanat eserlerine estetik deneyim yoluyla bakmanın, öğrencilerin dünyaya bakış açılarını, sosyal konuları eleştirel bir gözle değerlendirmelerini, sosyal adaleti fark etmelerini sağlamada etkin rol oynamaktadır. Buradan Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında estetik yargıya varma amacından daha çok eleştirel düşünme becerisi kazandırma amacının daha ön plana çıktığı söylenebilir.

2.2.2.2.6 *Sanat tarihi ve kültürel miras*

Güney Kore sanat eğitimi programlarında sanat eserini anlamaya yönelik yapılan uygulamaların bir diğeri sanat tarihi öğretimidir. Sanat tarihi eğitiminin içeriğini geleneksel ve çağdaş sanat anlayışları oluşturmaktadır. Kore geleneksel sanat ürünleri ve kültürel formlar sanat eğitimine zengin içerikler ile yansımaktadır. Derslerde seramik, lavi, hat, minhwa gibi geleneksel halk sanatlarından faydalanılmaktadır (Özalp ve Özdemir, 2019: 141). Sanat tarihi öğretimi aynı zamanda kültür öğretimi ile örtüşmektedir. Buna bağlı olarak da müze eğitimi sanat tarihi öğretiminden ayrı tutulmamaktadır.

Kültürel miras kavramı Güney Kore sanat eğitiminde yer almaktadır. Yi ve Kim'e (2005) göre geleneksel sanat yoluyla uygulanan sanat etkinlikleri öğrencilerin kendi değer ve inançlarını geliştirecek estetik deneyim yaşamaları için fırsat vermektedir. Kültürel miras kavramı Güney Kore sanat eğitiminde yer almaktadır. Yi ve Kim'in (2005) araştırmasında geleneksel sanat yoluyla uygulanan sanat etkinliklerinin öğrencilerin kendi değer ve inançlarını geliştirecek estetik deneyim yaşamaları için fırsat vereceği düşünülmektedir.

Sanat derslerinde sanat tarihi konuları ve uygulamalı çalışmaların birlikte ele alınarak geleneksel sanat formlarını modern anlayışta yorumlama üzerine etkinlikler yapılmaktadır. Buradan Güney Kore Sanat eğitiminde görsel kültür ve popüler kültür öğelerinin yer aldığı ve bu öğelerin geleneksel sanatla bütünleştirilmeye çalışıldığı görülmekte, ülkenin kendi kültürüne bağlı ancak yeniliklere açık bir sanat eğitimi anlayışına sahip olduğu anlaşılmaktadır (Özalp ve Özdemir, 2019: 141).

Güney Koreli sanat eğitimcileri teknolojinin gelişmesiyle sanat alanında da farklı çalışmaların görüldüğünü vurgularken, derslerde güncel sanat ve Güney Kore çağdaş sanatçıları hakkında bilgi verildiği ve onların tekniklerinin öğrenci çalışmalarına ilham verdiğini söylemektedir (Özalp ve Özdemir, 2019: 142).

Güney Kore sanat eğitiminde, ülkenin kendi geleneksel sembolleri kullanılmakta ve bunlar çağdaş sanat formlarına kaynak teşkil etmektedir. Aynı zamanda dinsel semboller içeren çalışmalarda bulunan yarasa, kaplan gibi geleneksel sembollerin anlamlarının ders kitaplarında yer alması, inanışların Güney Kore sanat eğitiminde önemli bir faktör olduğunu göstermektedir (Özalp ve Özdemir, 2019: 142).

Dini bazı semboller popüler kültür ya da görsel kültür ürünlerine kaynak olması, farklı alanların bu şekilde birleştirilmesinin sanat eğitiminde öğrencilere farklı bakış açısı kazandırma amacıyla kullanıldığında etkili olacağı düşünülmekle birlikte farklı amaçlarla dinsel ve siyasi sembollerin, dini ritüelleri temsil eden görsellerin resimlerde kullanmanın sakıncalı olduğu kabul edilmektedir. (Özalp ve Özdemir, 2019: 142). Shin'in (2010) görsel kültür örneği olarak "Mutlu Buda" adlı kahkaha atan bir Buda görselini değerlendirdiği çalışmasında elde ettiği öğrencilerin etnik kültürü keşfederek, çalıştıkları grubun değerlerini, bilgilerini ve inançlarını öğrenebileceği sonucunu elde etmiştir. Özalp ve Özdemir (2019: 142)'e göre bu durum farklı geçmişlere sahip öğrencilerin yaşam tarzına, inanç sistemlerine, ahlak anlayışına, kurallara, çeşitli etnik grupların cinsiyet rollerine karşı karşılıklı saygı geliştirmelerine ve popüler kültür ürünlerine karşı eleştirel bakış açısı kazanmalarına yardımcı olacaktır.

2.3 İlgili Araştırmalar

Araştırmada literatür taraması yöntemi ile araştırmanın amacı doğrultusunda ve konusuna ilişkin olarak; tez, kitap, makaleler ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Çalışmada Ankara Kore Kültür Merkezi kütüphanesi veri tabanlarından yararlanarak yabancı kaynaklara ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, günümüzde, araştırmacıların karşılaştırmalı eğitim çalışmalarına ilgi gösterdiği anlaşılmaktadır. Türkiye ve Güney Kore eğitim sisteminin karşılaştırmalı olarak incelendiği pek çok çalışmaya rastlanmıştır. Fakat söz konusu ülkelerin sanat eğitimi öğretim programlarının karşılaştırılması olarak incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Bu bakımdan Kore sanat eğitimine ilişkin çalışmalar ve Türkiye sanat eğitimine ilişkin çalışmalar ile ülkelerin öğretim programları ayrı ayrı ele alındıktan sonra karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bununla birlikte Güney Kore ve Türkiye eğitim sistemini karşılaştırmalı olarak inceleyen farklı branşlara ait çalışmaların incelenmesi faydalı görülmüştür.

Bu başlık altında konu ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalar incelenmiştir, Araştırmalar yapıldıkları yıllara göre sıralanmıştır.

2.3.1 Konu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Cho (1997), "Güney Kore Eğitim Sistemi ile Türkiye Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması" başlıklı tezinde her iki ülkenin eğitim sistemlerini ve öğretim programlarını karşılaştırmayı amaçlamış, araştırmasının sonucunda ülkelerin eğitim

sistemlerindeki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymuştur. Cho (1997)'ya göre her iki ülkenin eğitim sistemi de yaşanan iktisadi, siyasi, kültürel değişim ve zorlu gelişim süreçlerinden geçerek şekillenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre Güney Kore'nin eğitim bütçesine ayırdığı pay, Türkiye'nin eğitim bütçesine ayırdığı paydan daha fazladır.

Choi (2013), "Türkiye'de ve Güney Kore'de Okul Öncesi Eğitimin İncelenmesi" yüksek lisans tez çalışmasında, her iki ülkenin okul öncesi eğitim felsefelerini, öğretim programlarını, eğitim kurumlarını, eğitim ortamlarını ve okul öncesi öğretmen yetiştirme sistemlerini incelemeyi amaçlamıştır. Choi (2013) Araştırmasında Türkiye'de ve Güney Kore'de okul öncesi eğitim programlarının gelişiminde farklı yollar takip edildiği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada Ülkelerin eğitim felsefesine ilişkin karşılaştırmada, Türkiye'de "alp insan tipi" ve Güney Kore'de ise "hongik ingan tipi" felsefelerinin etkili olduğu sonucu, eğitim ortamlarına ilişkin karşılaştırmada ise, iki ülkenin okul öncesi eğitim ortamlarının benzer olduğu sonucu yer almıştır. Her iki ülkedeki okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yetiştirilme biçimleri ve mesleki özelliklerine bakıldığında benzerlikler taşıdıkları görülmüştür.

Levent ve Gökkaya (2014) yılında "Güney Kore'nin Ekonomik Başarısının Altında Yatan Eğitim Politikaları" adlı makalesinde Güney Kore'nin ekonomik başarısının altında yatan eğitim politikalarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda Güney Kore'nin başarısına etki eden; genel bütçeden eğitime ayrılan payın yüksek olması, öğretmen eğitimine verilen önem, yükseköğretimde kalite yaklaşımı, bilim ve teknoloji alanında büyük hedefler, İngilizce eğitime verilen önem, bilişim teknolojilerinin eğitimde etkili kullanımı, üstün yeteneklilerin eğitimi, öğretmen maaşlarının yüksekliği olmak üzere sekiz temel faktörün etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Alp (2015), "Türkiye, Çin (Hong Kong), Japonya ve Güney Kore Fen Öğretim Programlarının Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında Türkiye ve başarılı olarak nitelendirilmiş uzak doğu ülkelerinin, Fen öğretim programları arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamıştır. Alp (2015), çalışmasında, Türkiye Fen öğretim programlarının genel olarak dünya standartlarında olduğunu, başarı durumları arasında oluşan farklılıkların öğretim programlarından kaynaklı olmadığı sonucuna varmıştır.

Aslantaş (2017), “Türkiye ve PISA’da Başarılı Olan Ülkelerin (Finlandiya, Güney Kore, Singapur) Anadili Öğretim Programlarının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde PISA sonuçlarına göre okuma becerileri alanında başarılı olan ülkelerin anadili öğretim programları ile Türkiye anadili öğretim programı, amaçlar, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme öğelerini karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda, amaçlar açısından bütün ülkelerin anadili öğretim programlarının benzerlik gösterdiği, içerik açısından incelendiğinde, çeşitli beceri alanlarının programlarda yer aldığı, değerlendirme sürecinde ise ülkelerin programlarında; süreç, ürün, öz, akran, performans değerlendirme gibi farklı değerlendirme türlerinin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Duman (2019) “Türkiye ile Güney Kore’nin Fen Bilimleri Öğretim Programlarının Karşılaştırılması” başlıklı tez çalışmasında, Türkiye ve Güney Kore’de uygulanan İlköğretim Fen Bilimleri Öğretim Programlarını içerik, eğitim felsefeleri ve amaçları, öğrenme öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme yaklaşımları bakımından karşılaştırarak programlarda var olan benzerlik ve farklılıkları ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucuna göre Türkiye ve Güney Kore Fen Bilimleri Öğretim Programlarında yer alan hedefler öğretmenlere yol gösterici nitelikte sunulmuştur. Ancak Türkiye Fen Bilimleri Öğretim Programının daha kapsamlı ve detaylıdır. Türkiye ve Güney Kore Eğitim Sistemlerinde değerlendirmenin çeşitli sınavlar, gözlem testleri ve raporlardan faydalanılarak yapılmaktadır. Türkiye ve Güney Kore seçme, yerleştirme ve sistem değerlendirmesi amacıyla ulusal sınavlar uygulanmaktadır. Ayrıca, TIMMS sınavına giren Türkiye ve Güney Kore’deki öğrencilerin bilişsel alanı oluşturan bilme, uygulama ve akıl yürütme alt boyutları açısından farklılaşmaktadır.

Gülsoy Kerimoğlu (2019) “Türkiye ve Güney Kore Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi” yüksek lisans tezinde, Türkiye ve Güney Kore eğitim sistemlerinin tarihsel gelişim aşamalarını, örgütsel yapılarını, yönetim ve denetim alt sistemlerinin işleyişlerindeki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucuna göre her iki ülke de tarihsel süreçte ülke eğitimine etki eden zorluklarla karşılaşmıştır. Örgütsel yapılanmalarında yasal mevzuat çerçevesinde merkeziyetçi yapıları olduğu gözlenmiştir. Ancak uygulamada, Güney Kore’nin yerel yönetimlere, çeşitli yetkiler verdiği anlaşılmıştır. Ayrıca, sık değişen yasal düzenlemelerin düzensizliklere yol açtığı, eğitime ayrılan finansman miktarlarının

yüksekliğinin eğitimi olumlu etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışmada ortaya çıkan bir diğer sonuç ise, merkeziyetçiliğin ve bürokrasinin azaldığı kurumlarda sorun çözme, denetleme ve gelişim çalışmalarının daha kolay yapılmasıdır.

Özalp ve Özdemir (2020) ‘Güney Kore Sanat Eğitiminin Yapı, Eğitim ve Kültür Bağlamında Değerlendirilmesi’ başlıklı makalesinde Güney Kore sanat eğitimi yapısal, kültürel ve eğitim açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre Güney Kore sanat eğitiminin, öğrencilerin yaratıcılığını, kültür okuryazarlığını ve eleştirel düşünme becerisini geliştirmeyi hedefleyen bir anlayışa sahip olduğu, sanat eğitimi derslerinde lavi, hat, seramik gibi geleneksel halk sanatlarından faydalandığı anlaşılmaktadır. Dinsel ve siyasi semboller, dini ritüelleri temsil eden görsellerin resimlerde kullanılması sakıncalı görülmektedir. Bunun yanında Güney Kore çağdaş sanat eğitimi anlayışına göre sanat derslerinde görsel ve popüler kültür ürünleri geleneksel sanatla bütünleştirilmeye çalışılmaktadır. Katılımcıların derslerinde Türk kültürü ve sanatı hakkında herhangi bir inceleme yapmadıkları ortaya çıkmıştır.

2.3.2 Konu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Song 2008, “A Study on Korean Traditional Art Education Guide Applying Visual Culture Education” başlıklı tezinde görsel kültür eğitimi, geleneksel sanat eğitimi bağlamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda Kore sanat eğitimindeki görsel kültür eğitiminin, öğrencilerin geleneksel sanattaki ilgilerini arttırmak ve sınıf etkinliklerine gönüllü katılımlarını teşvik etmede etkili olduğunu kanıtlanmıştır.

Yixiong, (2009) “South Korean Education Current Situation, Problems and Its Suggestive Solutions” Başlıklı tezinde geçmişten günümüze, Güney Kore eğitiminin gelişimine, ülkenin mevcut eğitim sistemi ile ilgili sorunlara ve çözüm önerilerine yer vermiştir. Araştırmada Kore’nin eğitime önem veren ve öğretmenlere saygı duyan uzun bir geçmişe sahip bir ülke olduğu vurgulanmış, Güney Kore’de modern eğitim yöntemlerinin benimsenmesinin ardından pek çok değişiklik yapılmış olmasına rağmen geleneklerin etkisi hala varlığını koruduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Park (2010), “Kore Sanat Eğitimi Öğretim Programlarını Etkileyen Lowenfeld ve Eisner’in Teorileri Üzerine Bir Çalışma” başlıklı yüksek lisans tezinde, Güney Kore sanat eğitimi tarihçesini incelemiştir. Yaptığı incelemelerin ışığında, Kore öğretim

programlarının Japonya ve Amerika'nın eğitim felsefelerinden etkisinde geliştiği, özgün bir program olmadığını belirtmiştir. Bu doğrultuda araştırmasında, sanat eğitimi programlarının Koreli öğrencilerin eğitim koşullarına, estetik kültürlerine ve gelişimlerine uygun olup olmadığını değerlendirmiştir. Araştırmasının sonunda Lowenfeld'in, güzel sanatlar eğitiminin yaratıcılığı geliştirebileceği, öğrencilere benlik saygısı kazandırabileceği ve kişilik özelliklerini ortaya çıkarabileceği görüşleri vurgulanmış, Eisner ve Lowenfeld'in sanat eğitimi anlayışlarının Kore sanat eğitimi büyük ölçüde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Jeong (2010) Kore sanat eğitimi öğretim programlarının sosyal ve kültürel bağlamında irdelenmesine ilişkin makalesinde, ulusal öğretim programlarının, toplumun ideolojilerini yansıttığı görüşünü savunmuştur. Bu doğrultuda, programlardaki öğretme öğrenme süreçlerinin anlaşılabilmesi amacıyla, öğretim programlarını sosyal ve kültürel bağlamda değerlendirmiştir. Araştırmada, küreselleşen bilgi toplumunun sosyal alanlarda bilim ve teknolojiye değişimler öğretim programlarında değişiklik arayışı ile Kore'de yedinci öğretim programlarının hazırlandığı vurgulanmıştır. Bu programın, küreselleşen dünyada ve bilgi çağında önder ve özgür, yaratıcı düşünebilen vatandaşları teşvik edebilme politikasıyla, sosyal değişim içerisindeki topluma rehber olabilme, bu konuda yetenekler kazandırabilme amaçlarını içeren seçmelive esnek bir ulusal öğretim programı olması konuları ön plana çıkmıştır. Araştırmanın sonunda batı eğitim sistemindeki yaratıcılık merkezli sanat eğitimi anlayışının, Disiplin Temelli Sanat Eğitimi'nin (DBAE) geliştirilmeden öğretim programlarına yansıtılması eleştirilmiştir (Jeong, 2010:81-82).

Kang (2015), günümüz toplumlarının her zamankinden daha çok kültürü bir arada barındırması, hızlı değişimlerin kültürel çeşitliliği ve yeni bir gerçekliği getirmesi ve bu konuların eğitim konusunda tartışmalara yol açtığı görüşü ile "Çok Kültürlü Toplumda Kore Sanatı ve Sanat Eğitimi" başlıklı makalesini hazırlamıştır. Araştırmasında, Güney Kore'de toplumunun kültürel karmaşıklığını daha iyi ele almada, eğitimin ve özellikle sanat eğitiminin, kültürler arası anlayış ve tolerans oluşturmada büyük rolü olduğu sonucuna varmıştır. Bununla birlikte, Güney Kore'nin çok kültürlü toplumunda yakaladığı başarılarında, sanatçıların ve sanat eğitimcilerinin önemi vurgulanmıştır.

Shin ve Koh (2015), "Korean Education in Cultural Context" başlıklı makalesinde Kore eğitim sistemindeki kültürel etkileri ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmasının sonucunda Kore'de Konfüçyüsçülüğün etkilerinin, her alanda olduğu gibi eğitim

ilkelerinde de kendini gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Asya toplumlarında Konfüçyüs geleneği ile bir kral, bir öğretmen ve bir babanın yönetici olarak aynı rolde görülmesi vurgulanmıştır. Buradan da anlaşıldığı gibi öğretmenler Doğu Asya ülkelerinde otorite olarak öğrenciler tarafından büyük bir saygı ile karşılanmaktadır. Ayrıca eğitimcilerin bilgi dağıtmalarının yanında karakter oluşumu üzerinde etkilerinin önemli olduğu görüşü araştırmada öne çıkan bir diğer husus olmuştur. Araştırmada, Doğu Asya kültüründeki aile kavramının etkisi ile; aile desteğinin, öğrenci akademik başarısına önemli bir katkıda bulunduğunu vurgulanmıştır. Sonuç olarak 1880'lerde modern okullar tanıtıldığından beri Kore okul sisteminde disiplin önemli bir sorun olmamıştır. Geleneklerin etkisi ile Koreliler, sadece kişisel ilerlemenin bir aracı olarak değil, aynı zamanda kendini gerçekleştirmenin en temel gereği olarak eğitim ihtiyacına büyük önem vermişlerdir. Kore, öğretim programları ve eğitimde eşitliğe verdiği önem ile bugün dünyadaki en seçkin sistemlerden eğitim sistemine sahip ülkelere olmuştur (Shin ve Koh,2015:2).

BÖLÜM 3

3 YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmektedir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Nitel çalışmada, nitel bir süreç izlenerek; gözlem, görüşme, doküman analizi gibi nitel veri toplama teknikleri ile elde edilen veriler, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmaktadır (Karataş, 2015: 63). Bu araştırmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden, literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Literatür taraması, belli bir konuyla ilgili önemli düşünceleri ve araştırmaları birleştiren, sentezleyen ve eleştiren anlatım yazısıdır (Merriam, 2015: 75). Literatür taraması Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2018:47)'e göre araştırma konusuna ilişkin bilgiye ulaşmak ve kuramsal temel kazandırmak ve benzer çalışmaları tespit etmek üzere yapılan bir yöntemdir.

Araştırmanın, kavramsal olarak çerçevesini Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi anlayışı oluşturmaktadır. Güney Kore ve Türkiye'nin sanat eğitimi öğretim programları ile ele alınarak karşılaştırmalı olarak incelenmiş, esnek bir yaklaşımla elde edilen verilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada literatür taraması ile elde edilen veriler ışığında, Güney Kore ve Türkiye'de uygulanmakta olan, ilköğretim ve ortaöğretim sanat eğitimi öğretim programları; amaç, içerik, öğrenme alanları, kademelere göre öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin temalar ile yapısal, kültürel bağlamda belirlenen temalar çerçevesinde karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir.

3.2 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın kavramsal çerçevesini Güney Kore ve Türkiye sanat eğitimi öğretim programları oluşturmaktadır. Güney Kore sanat eğitimi sistemi ile Türkiye sanat eğitimi sistemi üzerine bulunan birincil kaynak olarak nitelendirilen yapılmış araştırma makaleleri, tezler ilköğretim ve orta öğretim programlarını içeren yönergeler araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Araştırmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Literatür taraması, belli bir konuyla ilgili önemli düşünceleri ve araştırmaları birleştiren, sentezleyen ve eleştiren anlatım yazısıdır' (Merriam, 2015: 75). Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2018:47)'e göre ise literatür taraması, araştırma konusuna ilişkin bilgiye ulaşmak ve kuramsal temel kazandırmak ve benzer çalışmalarını tespit etmek üzere yapılan bir yöntemdir.

3.4 Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri literatür taraması yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin toplanmasında, araştırmanın amacı doğrultusunda ve konusuna ilişkin olarak; tez, kitap, makaleler ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır.

3.5 Verilerin Çözümlemesi (Verilerin Analizi)

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Betimsel analiz yöntemi, verilerin daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip, yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz yöntemidir (Özen ve Hendekçi, 2016: 625). Öncelikle araştırma kapsamına uygun olarak Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimine ilişkin veriler kendi içlerinde ortak özellikleri bakımından irdelenip oluşturulan temalar ile iki ülkeye ait elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile karşılaştırmalı olarak derinlemesine incelenerek kategorilere ayrılmıştır. Kategorilere ayrılan bulgular yorumlanarak, çekici unsurlar sonuç olarak ortaya konulmuş ve öneriler getirilmiştir.

BÖLÜM 4

4 BULGULAR

Bu bölümde literatür araştırması kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda temalar ve kategorilere yer verilmiştir. Her temaya ait kategoriler tablolar ile karşılaştırılmalı olarak ortaya konmuştur.

4.1 Tarihsel Süreç İçerisinde Sanat Eğitiminin Karşılaştırılması

Türkiye’de sanat eğitimi, Orta Asya’da Türklerin ilk kez görüldüğü zamanlara kadar uzanırken, Kore sanat eğitim tarihi 5000 seneye kadar uzanan bir kültürden beslenerek, Budizm ve Konfüçyüsçülük etkileri ile Şilla Krallığı (MÖ 57-MS 935)’na kadar uzanmaktadır. Buradan her iki ülkenin de sanat eğitimi temellerinin köklü tarihi ve zengin kültürü ile temellendirildiği anlaşılmaktadır. Türklerin islam dinini kabul etmeleri ile mimari, minyatür, hat ve seramik sanatına verilen önem sanat eğitiminin bu doğrultuda gelişmesinde etkili olurken, Kore sanat eğitiminde Budizm etkileri görülmesi dini inanışların her iki ülke için de sanat ve sanat eğitiminin gelişiminde etkili olmuştur.

18.yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşünün engellenmesi amacıyla eğitim alanında yapılan yenilikler kapsamında sanat eğitiminin askeri okullarda erkek öğrencilere yönelik verilmeye başlanması, Kore’nin feodalizmle yönetildiği dönemlerde yalnızca üst sınıf erkek okullarında sanat derslerinin olması, sanat eğitiminin siyasi etkiler ile şekillendiğini ve sanat derslerinin 1800’lü yıllar öncesinde her iki ülkede de ayrıcalıklı erkek öğrencilere sunulduğunu göstermektedir.

Türkiye’de 1883 yılında ‘Sanayi-i Nefise Mektebi’nin kurulduğu dönemlerde Kore’de de benzer olarak ‘Dohwasu’ okulları kurulmuştur. Aynı dönemlerde sanat eğitimi alanında yaşanan bu gelişmeler ile iki devlette de sanatın desteklendiğini ve sanat eğitime verilen önemi kanıtlar niteliktedir.

Tarihsel süreç içerisinde sanat eğitiminin karşılaştırılmasına yönelik bulgular Tablo 1 ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1 Tarihsel Süreç İçerisinde Sanat Eğitiminin Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
Türkiye sanat eğitimi, Orta Asya’da Türklerin ilk kez	Kore sanat eğitimi, Budizm ve Konfüçyüsçülük etkileriyle temellerinin Şilla Krallığına (MÖ	Her iki ülkede de sanat eğitimi köklü tarihi ile temellenmiştir.

görüldüğü zamanlara kadar uzanmaktadır. Türklerin, İslam dinini kabul etmeleriyle, Abbasi döneminden 18.yüzyıla kadar, mimari, minyatür ve hat sanatına daha fazla önem artmış, özellikle Selçuklular dönemi seramik, çiniler ile; taş, ahşap eserler bakımından zengin bir dönem olmuştur (Baş, 2009:14).	57-MS 935) kadar uzandığı görülmektedir.	Dini inanışlar, sanat ve sanat eğitimi üzerinde etkili olmuştur.
Onsekizinci yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü durdurmak amacıyla eğitim alanında gerçekleştirilen yenilikler sonucu, sanat eğitiminin, önce askeri okullarda verildiği bilinmektedir. (Öztürk, 1997:27).	1876'dan önceki dönemlerde Kore'nin feodalizmle yönetildiği ve bu dönemlerde sanat eğitiminin yalnızca ayrıcalıklı üst sınıf erkek okullarında verildiği bilinmektedir. (Kyong, 2006:7).	Her iki ülkede de siyasi ideolojiler sanat eğitiminde önemli rol oynamış, 1800'lü yıllar öncesinde sanat eğitiminden yalnızca erkek öğrenciler faydalanabilmiştir.
1883'te Güzel Sanatlar Akademisi olan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve o zamanki adıyla, "Sanayi-i Nefise Mektebi" 'nin kurulması sanat ve sanat eğitimi adına önemli bir adım olmuştur. (Ertosun,2020:9).	Profesyonel sanatçılar yetiştirmek amacıyla Dohwasu okulları (Devlet Resim ve Heykel Enstitüsü) açılmıştır (Kyong, 2006:7).	Her iki ülke de yaklaşık olarak aynı dönemlerde açılan güzel sanatlar akademileri ülkelerin sanat eğitimi için önemli bir adım olmuştur. Bu atılımlar, her iki devletin de sanata ve sanat eğitimine verdiği önemi yansıtmaktadır.
Cumhuriyet dönemine kadar resim derslerinde Batı ile bireysel ilişkilerin getirdiği kimi görüşler de dahil kolaydan zora, kopya, kolay resim çizmeye yönelik kartpostallardan yararlanma, bezeme çalışmaları gibi birçok yöntem yer almıştır (Gökhan, 2007:62).	1910'da başlayan Japon sömürgesi altındayken Japonlar sanat eğitiminin Korelilerde kurtuluşu ve özerkliği teşvik edeceğine inanmışlardır (Kyong, 2006: 9). Bu dönemde yayımlanan Chosun Eğitim programı ile Okullara çizim ve el sanatları dersleri getirilmiş, ders kitapları imhwa, sasaenghwa, gieoghwa isimleriyle bilinen bazı resim tekniklerini ele alan, zengin içeriklerden oluşmuştur. Bu dönem sanat eğitimi doğrudan Japon eğitim sisteminin etkisi altındadır (Park, 2007: 12-14).	Her iki ülke de de 1900 yılı sonrasında sanat eğitiminde farklı teknikler yer almış sanat derslerinin içerikleri zenginleştirilmiştir. Bu dönemde çeşitli nedenler ile farklı ülkelerin sanat eğitimi anlayışları ülkelerin ulusal sanat eğitimini etkilediği söylenebilir.

Türkiye'de cumhuriyetin kurulmasından önce; Batı sanat eğitimi etkileriyle sanat derslerinde, kolaydan zora çeşitli resim tekniklerine ve bezeme çalışmalarına yer verilmiş, Kore'de cumhuriyet ilan edilmeden önce Japon sömürgesinin baskısı altında ve kısıtlı imkanlarla resim ve el sanatları derslerinde imhwa, sasaenghwa, gieoghwa gibi geleneksel teknikler uygulanmıştır. Buradan Her iki ülke de de 1900 yılı sonrasında sanat eğitiminde farklı teknikler yer aldığı sanat derslerinin içerikleri zenginleştirildiği

söylenbilir. Bu dönemde Türkiye’de yenileşme hareketleri ile Batı sanat eğitimi anlayışları etkili olurken, Kore’de Japon sömürge anlayışı etkili olmuştur.

Her iki devletin de sanat eğitimi öğretmen yetiştirme programlarını sistemleştirme çalışmaları doğrultusunda; Ankara’da 1926 yılında açılan Gazi Eğitim enstitüsü, Seul’de 1946’da açılan Seul Ulusal Üniversitesi olmak üzere eğitim kurumları açılmıştır. Türkiye ve Güney Kore’de cumhuriyet rejiminin kabul edilmesinin ardından eğitimde modernleşme çalışmaları ile batı sanat eğitiminin örnek alınması ile yeni bir sanat eğitimi anlayışı geliştirilmiştir. İki ülkenin de sanat eğitiminin şekillenmesinde Dewey etkili bir isim olmuştur. 1950’li yıllardan günümüze kadar olan süreçte her iki ülkede de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar ve yenilikler ile günümüzdeki sanat eğitimi programları şekillenmiştir.

Tablo 4.2 Cumhuriyet Sonrası Sanat Eğitiminin Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
TBMM ‘nin açılmasının ardından sanat yoluyla, kültürel anlamda donanımlı hale getirmek amacıyla halkevlerini kurulması kararlaştırılmıştır. (Elpe, 2020:22). Ülkemize gelen Dewey, Türk gençlerinde sanatsal yeteneklerinin güçlü olduğunu, bunların iyi eğitilmeleri halinde güzel sanatlar kültürüne yapacakları katkının, ülkenin uygarlık düzeyinin belirlenmesinde yaratacağı etkiyi vurgulamıştır (Altınkurt, 2015:2-3). Bunun üzerine Ankara’da Gazi Eğitim Enstitüsü 1926’da açılarak İlk, orta, lise Resim-iş programları değiştirilip okullarda atölyeler kurulmaya başlanmıştır (Gökhan 2007:62).	1945 yılında ikinci dünya savaşı sonrası, Amerika’nın Japonya’yı yenmesi ve Kore’nin özgürlüğüne kavuşması ile Amerikan demokratik ideolojisiyle modernleşmeyi teşvik edecek şekilde eğitim sistemi tekrar yapılandırılmış, batı eğitim eğilimi ile eğitimin temelleri atılmış, Kore’de modern sanat eğitiminin en büyük destekçisi, batı doktrinleri ile öğrencileri eğiten ve öğretmenler yetiştiren Seul Ulusal Üniversitesi olmuş(Kyong, 2006: 9-10), ancak iç savaşlar nedeni ile Kore devletinin Kuzey ve Güney olmak üzere ikiye bölünmesi ve Güney Kore Cumhuriyeti’nin kuruluşu ile modern eğitim hareketleri başlamıştır (Shin ve Koh, 2015:3). Kore sanat eğitiminde önemli etkileri olduğu düşünülen Çizek, Dewey, Lowenfeld gibi düşünürlerin eğitim politikaları ile yaratıcılık merkezli sanat eğitimi (Creativity-centered art education) gibi öğretim yöntemleri eğitimcilere tanıtılmıştır (Jeong, 2010: 80). Yabancı ülkelerin sanat eğitimi	Her iki ülkede cumhuriyetin ilan edilmesinin ardından eğitim sisteminde yenilik hareketleri ile batı sanat eğitimi örnek alınmış Dewey’in görüşleri her iki ülkenin sanat eğitiminin temellenmesinde etkili olmuştur. Ankara’da 1926 yılında açılan Gazi Eğitim enstitüsü ve Seul’de 1946’da açılan Seul Ulusal Üniversitesi sanat eğitimi öğretmen yetiştirme kurumları olarak önemli kurumlar olmuştur.

anlayışlarının model alınıp yeni ve yerli bir yerli sanat eğitimi anlayışı oluşturabilmek amaçlanmıştır (Park, 2010: 37).

Milli Eğitim Şuraları Türkiye'deki görsel sanatlar eğitiminin yapılandırılmasında önemli olmuştur. 1949-1974 yılları arasındaki şuralarda sanat eğitiminin bazı temel ilke ve amaçları şekillenmiş 1991 yılında yapılan şura sonrasında İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı, geliştirilmek üzere uygulamaya konulmuş, 2005'te Resim-İş ve Resim derslerin adı Görsel Sanatlar olarak değiştirilmiş, yapılandırmacı yaklaşım odaklı hazırlanan GSD Öğretim Programı uygulanmaya başlamıştır.	1950'lerden sonra Güney Kore'de yedi farklı öğretim programının geliştirildiği ve son eğitim programının ise güncellenerek yeniden sunulduğu görülmektedir. Güncel olarak, Güney Kore Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 1997 yılında düzenip günümüze kadar revize edilerek güncellenen, yedinci ulusal öğretim programı uygulanmaktadır.	1950'li yıllardan günümüze kadar olan süreçte her iki ülkede de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar ve yenilikler ile günümüzdeki sanat eğitimi programları şekillenmiştir

4.2. Sanat Eğitiminin Genel Yapısının Karşılaştırılması

Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarının genel yapısı karşılaştırıldığında her iki ülkenin ortak olarak, kültürel mirasın anlaşılıp öneminin kavranması ve sanat etkinlikleri ile ifade yetenekleri ve estetik anlayış kazandırılmasını, sanatın eğitiminin farklı alanlarla bütünleştirilmesini amaçlayan bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır. Yapı bakımından karşılaştırmaya yönelik bulgulara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 4.3 Sanat Eğitimi Genel Yapısının Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
Türkiye Görsel sanatlar dersi öğretim programı; görsel sanat kültürü, müze bilinci, görsel sanatlarda biçimlendirme olmak üzere öğrenme alanlarına ayrılmış, öğrencilerin görsel sanatların diğer alanlarıyla da ilgilenmesine yönelik esnekliğe sahip bir program olarak yapılandırılmıştır. Çeşitli sanat etkinlikleri ile sanata değer verme, ondan haz alma, kendi kültürünü ve farklı kültürleri tanıyıp ve saygı gösterme gibi kazanımlar ön plana çıkmıştır (Pekdağ 2021, 43).	Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları, sanat etkinlikleri yoluyla; öğrencilerin maddi ve manevi kültürel mirası anlayıp, önemini kavrayabilmeyi, millet karakterinin kültürden beslenebilmesini ve her şeyden önce estetik değer anlayışını hayatın içine dahil edebilmeyi geliştirmeyi amaçlayan bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır (Özalp ve Özdemir 2019:114).	Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları kültürel mirasın anlaşılıp öneminin kavranması ve sanat etkinlikleri ile estetik anlayış kazandırılmasını, sanatın eğitiminin farklı alanlarla bütünleştirilmesini amaçlayan bir yapıdadır.

4.3. İlköğretim ve Ortaöğretim Kademeleri Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

İlköğretim ve Ortaöğretim Kademeleri Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Karşılaştırılmasına yönelik bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4.4 İlköğretim ve Ortaöğretim Kademeleri Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
İlköğretim sanat eğitiminde duygu, düşünceler ve deneyimlerin ifadesi ile sanat dilinin geliştirilmesi sanatın anlamının ve değerinin araştırılması üzerine odaklanılmıştır (Ertosun, 2020: 23).	İlköğretimlerde sanat eğitimi programları temel kavramları anlama ve temel yetenekleri artırma konularına odaklanmıştır.	Her iki ülkede de İlköğretim sanat eğitimi temel sanat etkinlikleri ile ifade becerilerinin geliştirilmesi ve sanatın anlaşılması üzerine odaklanılmıştır.
Ortaokul seviyesinde ise öğrencilerin edindikleri bilgi ve uygulamaları analiz edebilme, yorumlayabilme, değerlendirebilme, özgün çalışmalar ortaya çıkarabilme becerilerinin kazandırılması amaçlanmıştır. Lise kademeleri için geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı’nda öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmış, Sanat Eleştirisi ve Estetik, Kültürel Miras ile Görsel Sanatlarda Biçimlendirme adı altında üç öğrenme alanı yer almıştır. Bu üç öğrenme alanı kapsamında teorik bilgilere ve uygulamaya ilişkin çalışmalara yer verilmiştir.	Ortaöğretimlerde ise ilköğretim kademesinde öğrenilen temel kavram ve yetenekler derinleştirilip, genişletilir ve bunlardan etkin bir biçimde yararlanılarak, öğrencilerin yeteneklerini geliştirme, sanat etkinliklerine gönüllü olarak katılıp, etkinliği yönetmesini sağlama ve etkinlikler sırasında kendi yeteneklerini, amaçlarını keşfedebileceği bir ortam oluşturma konuları üzerine odaklanılmıştır (Güney Kore Eğitim Bakanlığı, 2015:13/4). Programlardaki çeşitli sanat etkinlikler aracılığı ile duyuşal tanıma sağlanması, duygu ve düşüncelerin yaratıcı bir şekilde ifade edilmesi, sanat eserine değer verme ve eleştirebilme, sanat eserinden zevk alma gibi davranışlar hedeflenmektedir.	Her iki ülke de de öğrencilerin ilköğretim kademesinde edindikleri temel bilgilerin geliştirilmesi, uygulamalı sanat etkinlikleri ile görsel sanat çalışması oluşturma sürecini yönetebilmeleri konuları ön plana çıkmaktadır. Türkiye öğretim programlarındaki; • ‘Görsel Sanatlarda Biçimlendirme alanı’, Güney Kore öğretim programlarında yer alan ‘duygu ve düşüncelerin yaratıcı olarak ifade edilmesi’,• ‘Sanat Eleştirisi ve Estetik’ öğrenme alanı sanat eserine değer verme ve eleştirebilme, sanat eserinden zevk alma ifadeleri ile benzerlik göstermektedir.

İlköğretim kademeleri öğretim programları karşılaştırıldığında, Her iki ülkede de İlköğretim sanat eğitimi ile temel sanat etkinlikleri ile ifade becerilerinin geliştirilmesi ve sanatın anlaşılması üzerine odaklanılmıştır. Orta öğretim kademelerinde Her iki ülke de de öğrencilerin ilköğretim kademesinde edindikleri temel bilgilerin geliştirilmesi, uygulamalı sanat etkinlikleri ile görsel sanat çalışması oluşturma sürecini yönetebilmeleri konuları ön plana çıkmaktadır. Türkiye öğretim programlarındaki;

- ‘Görsel Sanatlarda Biçimlendirme alanı’, Güney Kore öğretim programlarında yer alan ‘duygu ve düşüncelerin yaratıcı olarak ifade edilmesi’,
- ‘Sanat Eleştirisi ve Estetik’ öğrenme alanı sanat eserine değer verme ve eleştirebilme, sanat eserinden zevk alma ifadeleri ile benzerlik göstermektedir.

4.4. Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının İçerik Bakımından Karşılaştırılması

Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının İçerik Bakımından Karşılaştırılmasına yönelik bulgulara tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 4.5 Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının İçerik Bakımından Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
Görsel sanatlar dersi öğretim programının içeriği; görsel sanat kültürü, müze bilinci, görsel sanatlarda biçimlendirme olmak üzere öğrenme alanlarına ayrılmış, öğrencilerin görsel sanatların diğer alanlarıyla da ilgilenmesine yönelik olarak esnekliğe sahip bir içerik sunulmuştur.	Öğretim programlarında (2015; 13/3,4) sanat eğitimi alanında temel içeriğin; kişilik eğitimi, kültürel okuryazarlık ile yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi konularından oluştuğu belirtilmektedir.	Güney Kore’de sanat eğitimi yoluyla ‘Kişilik Eğitimi’ önemli görülmektedir. Sanat eğitimi öğretim programlarında temel içeriğin bu doğrultuda oluşturulduğu ifade edilmektedir. Türkiye öğretim programlarında kişilik eğitimi ifadesi doğrudan yer almamaktadır.

Türkiye’de sanat eğitimi öğretim programlarının içeriğini oluşturan görsel sanat kültürü, kültürel miras ve müze bilinci alanları, Güney Kore öğretim programlarında ifade edilen ‘Kültürel okuryazarlık’ içeriği ile benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte Görsel Sanatlarda Biçimlendirme öğrenme alanının içeriği Güney Kore öğretim programlarında yer alan ‘Yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi’ amacına yönelik hazırlanan içerik ile benzerdir. Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında temel içeriğin oluşturulmasında ‘Kişilik Eğitimi’ etkili olmuştur. Ülkemiz sanat eğitimi öğretim programlarında sanat yoluyla kişilik eğitimine yönelik doğrudan bir içerik ya da öğrenme alanı bulunmamaktadır.

4.5. Sanat Eğitimi Öğrenme Alanlarının Karşılaştırılması

Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan öğrenme alanları karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, Türkiye öğretim programlarında yer alan ‘Görsel İletişim ve Biçimlendirme’ öğrenme alanının, Güney Kore’deki ‘Deneyim ve

İfade' alanı ile; 'Sanat Eleştirisi ve Estetik' öğrenme alanının ise 'Değerlendirme' alanı ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır.

İçerik bakımından benzerlik gösteren 'Görsel iletişim ve Biçimlendirme' alanı ile 'Deneyim ve İfade' alanları; öğrencilerin iç dünyalarının, görsel olarak dışa aktarımını hedeflemektedir. Türkiye öğretim programları 'Görsel iletişim ve Biçimlendirme' öğrenme alanında yer alan 'tasarım ilke ve elemanlarından faydalanılması' ifadesi ile Güney Kore öğretim programlarının ilgili öğrenme alanında yer alan 'eser ifade yöntem ve sürecinin planlanması' ifadelerinin her ikisi de görsel sanat çalışması oluşturmada izlenecek adımlara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Her iki ülke de de yaratıcı olarak özgün çalışmalar ortaya konması, bu alanların öne çıkan hedefleri olmuştur. Sanat Eğitimi Öğrenme Alanlarının Karşılaştırılmasına yönelik bulgular Tablo 6'da yer almıştır.

Tablo 4.6 Sanat Eğitimi Öğrenme Alanlarının Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
Türkiye'de sanat eğitimi Görsel iletişim ve biçimlendirme, kültürel miras, sanat eleştirisi ve estetik öğrenme alanlarından oluşmuştur.	Güney Kore Eğitim Bakanlığı (2015:13/4), sanat eğitimi deneyim ve ifade ile değerlendirme alanlarında yapılandırmıştır.	Türkiye öğretim programlarında yer alan 'Görsel İletişim ve Biçimlendirme' öğrenme alanı, Güney Kore'de 'Deneyim ve İfade' alanı ile; 'Sanat Eleştirisi ve Estetik' öğrenme alanı ise 'Değerlendirme' alanı ile benzerlik göstermektedir.

Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan öğrenme alanları karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, Türkiye öğretim programlarında yer alan 'Görsel İletişim ve Biçimlendirme' öğrenme alanının, Güney Kore'deki 'Deneyim ve İfade' alanı ile; 'Sanat Eleştirisi ve Estetik' öğrenme alanının ise 'Değerlendirme' alanı ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır.

İçerik bakımından benzerlik gösteren 'Görsel iletişim ve Biçimlendirme' alanı ile 'Deneyim ve İfade' alanları; öğrencilerin iç dünyalarının, görsel olarak dışa aktarımını hedeflemektedir. Türkiye öğretim programları 'Görsel iletişim ve Biçimlendirme' öğrenme alanında yer alan 'tasarım ilke ve elemanlarından faydalanılması' ifadesi ile Güney Kore öğretim programlarının ilgili öğrenme alanında yer alan 'eser ifade yöntem ve sürecinin planlanması' ifadelerinin her ikisi de görsel sanat çalışması oluşturmada

izlenecek adımlara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Her iki ülke de de yaratıcı olarak özgün çalışmalar ortaya konması, bu alanların öne çıkan hedefleri olmuştur.

Tablo 4.7 Biçimlendirmeye Yönelik Öğrenme Alanlarının Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
‘Görsel İletişim ve Biçimlendirme’ alanında öğrencilerin, hayallerini duygularını, düşüncelerini biçimlendirerek görsel iletişim kurmaları, görsel olarak ifadelerini yazılı ve sözel olarak destekleyebilmeleri, çalışmalarını hazırlarken sanat elemanlarından ve tasarım ilkelerinden faydalanmaları, sanat eseri oluştururken aynı zamanda sanatın değerini, başkalarının çalışmalarına saygı duymayı, telif hakları konusunda etik davranışlar göstermeleri, özgün çalışmalar ortaya koymaları, çalışmalarında çeşitli teknik ve materyallerden yararlanmaları sağlanmalıdır (MEB 2018:11).	‘Deneyim’ alanında, öğrenci duyular yoluyla, kendinin ve çevresinin dünya ile ilişkisini anlar ve uyumu yakalar, görsel kültürün değerini anlar ve görsel kültüre katkıda bulunur, sanatı diğer alanlarla ilişkilendirip, günlük hayatta sanattan yararlanır. ‘İfade’ alanında çeşitli konu veya fikirleri araştırarak bir eserin ifade yöntemini ve süreçlerini planlar, ifade ederken medya araştırması yapar, yaratıcı bir ürün ortaya koyar. Başlıca kazanımlar; • Görsel iletişim yeteneklerini geliştirir • Sanat etkinliklerinde oluşturduğu kendine ait çalışmalarında yeteneklerini birleştirir • Düşünme ve ifade etme yeteneklerini geliştirir (Güney Kore Eğitim Bakanlığı, 2015:13/4).	İçerik bakımından benzerlik gösteren ‘Görsel iletişim ve Biçimlendirme’ alanı ile ‘Deneyim ve İfade’ alanları; öğrencilerin iç dünyalarının, görsel olarak dışa aktarımını hedeflemektedir. Bununla birlikte, Türkiye öğretim programları ‘Görsel iletişim ve Biçimlendirme’ öğrenme alanında yer alan tasarım ilke ve elemanlarından faydalanılması ifadesi ile Güney Kore öğretim programlarında yer alan eser ifade yöntem ve sürecinin planlanması ifadelerinin her ikisi de görsel sanat çalışması oluşturmada izlenecek adımlara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Her iki ülke de de yaratıcı olarak özgün çalışmalar ortaya konması bu alanların öne çıkan hedefleri olmuştur. Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları ‘Deneyim’ alanında günlük hayat ile sanatı bütünleştirmeye yönelik kazanımlar ön plana çıkmaktadır. Türkiye sanat eğitimi öğretim programlarında doğrudan sanat ve günlük hayatın bütünleştirilmesine yönelik kazanım bulunmamaktadır.

Ülkelerin sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan Sanat Eleştirisine yönelik öğrenme alanlarının karşılaştırıldığında Türkiye’deki ‘Görsel Sanatlar Kültürü’ öğrenme alanı ile Güney Kore’deki ‘Değerlendirme’ öğrenme alanının benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu öğrenme alanlarında, her iki ülkede de sanat eleştirisi yöntemleri ile sanat eserinin ve eserin değerinin anlaşılması amaçlanmaktadır. Güney Kore Öğretim Programlarında doğrudan eleştirel düşünmeye yönelik kazanımlar yer alırken Türkiye’de

dolaylı olarak sanat eleştirisi yöntemiyle eleştirel bakış açısı kazandırmaya yönelik kazanımlar bulunmaktadır.

Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları ‘Deneyim’ alanında günlük hayat ile sanatı bütünleştirmeye yönelik kazanımlar ön plana çıkmaktadır. Türkiye sanat eğitimi öğretim programlarında doğrudan sanat ve günlük hayatın bütünleştirilmesine yönelik kazanım bulunmamaktadır.

Tablo 4.8 Sanat Eleştirisine Yönelik Öğrenme Alanlarının Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
‘Görsel Sanatlar Kültürü’ öğrenme alanı; estetik, sanat eleştirisi, sanat tarihi gibi disiplinleri kapsamaktadır. Bu alanda sanat eserinin çözümlenmesi, değerlendirilmesi amaçlanmaktadır (Baş, 2009:29). Bu alanda öğrencilerin, sanat eserlerini sanat eleştirisi yöntemine göre basitten karmaşığa doğru incelemeleri, sanat eserlerinin oluşturma süreci ile ilgili bilgiler doğrultusunda sanat eserlerini analiz ederek yargıya varmaları, sanat eseri hakkında farklı düşüncelerle sanata ve sanatçıya saygı duymaları, görsel sanat alanında etik kurallarını bilmeleri, sanat eserinin anlam bakımından ve ekonomik bakımından değerini fark etmeleri sağlanmalıdır (MEB 2018: 12).	Güney Kore öğretim programlarında yer alan ‘Değerlendirme’ alanında öğrenciler sanat eserini oluşturan öğeleri, eser sahibini, eserin çağı ve çevresel arka planını anlar ve yorumlar. Çeşitli perspektiflerde eseri eleştirir, değerlendirir ve yargıya varır. Kore geleneksel sanatını anlar ve farklı kültürlerin sanatlarına saygı duyar (Güney Kore Eğitim Bakanlığı, 2015:13/4). Bu alandaki başlıca kazanımlar • Sanat eserinin özelliklerini anlar ve eleştirel düşünür, • Düşünme ve ifade etme yeteneklerini geliştirir, • Sanat eserinin özelliklerini anlar ve eleştirel düşünür.(Güney Kore Eğitim Bakanlığı 2015:13/4).	Bu öğrenme alanlarında, her iki ülkede de sanat eleştirisi yöntemleri ile sanat eserinin ve eserin değerinin anlaşılması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte Güney Kore Öğretim Programlarında doğrudan eleştirel düşünmeye yönelik kazanımlar yer alırken Türkiye’de dolaylı olarak sanat eleştirisi yöntemiyle eleştirel düşünce kazandırılması amaçlanmaktadır.

4.6. Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Kültürel İçerik Bakımından Karşılaştırılması

Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Kültürel İçerik Bakımından Karşılaştırılmasına yönelik bulgulara Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 4.9 Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının Kültürel İçerik Bakımından Karşılaştırılması

Türkiye	Güney Kore	Benzerlik ve Farklılıklar
Kültürel miras öğrenme alanında, müze bilinci anlayışı ile öğrencilere;	Güney Kore öğretim programlarında Kültürel Mirasa	Her iki ülkede de sanat eğitimi ile ülkelerin kendi kültürlerinin

görsel sanatların hem yerel, hem evrensel olarak tarihe ve kültüre katkılarının anlaşılması, Anadolu uygarlıklarının, bulunduğu coğrafyanın farklı kültürlerin tanınarak değerleri koruma bilincinin kazandırılması amaçlanmaktadır (Baş 2009:29).	ilişkin başlıca kazanımlar; Sanatı yaşar, günlük hayata aktarır ve farklı kültürel değerlere saygı gösterir (Güney Kore Eğitim Bakanlığı 2015:13/4) kazanımlarıdır. Bunun yanı sıra Kore sanat eğitiminde kültür kavramı çok yönlü ve detaylı olarak ele alınmıştır. Çok kültürlülük, görsel kültür, kültürel okuryazarlık konuları sanat eğitiminde önemli görülmektedir.	anlaşılması ve farklı kültürlere saygı duyulması amaçlanmaktadır. Güney Kore sanat eğitimi kültürü farklı boyutlarda ele alarak çağdaş dünyada ön plana çıkan çok kültürlülük, görsel kültür, kültürel okuryazarlık gibi konuların ülkemiz sanat eğitimi öğretim programlarında detaylı olarak ele alınmamıştır.

Sanat Eğitimi Öğretim Programlarında yer alan kültürel içerikler incelendiğinde ülkelere ait öğretim programlarının ilgili öğrenme alanlarında, ülkelerin kendi kültürlerinin anlaşılması ve farklı kültürlere saygı duyulmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları kültür konusunda zengin bir içeriğe sahiptir. Programda kültür farklı boyutlarda ele alınmış, çağdaş dünyada ön plana çıkan çok kültürlülük, görsel kültür, kültürel okuryazarlık gibi içerikler önemli görülmüştür. Türkiye'deki öğretim programlarında bu içeriklerin geniş olarak ele alındığını söylemek mümkün değildir.

BÖLÜM 5

5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma

Elde edilen bulgulara göre, her iki ülkede de sanat eğitimi köklü tarihi ile temellenmiştir. Dini inanışlar, siyasi ideolojiler, sanat ve sanat eğitimi üzerinde etkili olmuştur. Cho (1997) Kore ve Türkiye göre her iki ülkenin eğitim sistemini karşılaştırmalı olarak incelediği araştırmasında yalnızca sanat eğitiminin değil, eğitimin her alanında tarihsel, kültürel ve siyasi etkilerin öğretim programlarını şekillendirmesini detaylı olarak ele almıştır. Shin ve Koh (2015), “Korean Education in Cultural Context” başlıklı makalesinde Kore eğitim sistemindeki kültürel etkileri ortaya koymuş, çalışmasının sonucunda Kore’de Konfüçyüsçülüğün etkilerinin, her alanda olduğu gibi eğitim ilkelerinde de kendini gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Aynı şekilde Türkiye’de Baş, (2009:14) Türklerin sanat eğitimi tarihsel süreç içerisinde değerlendirdiğinde İslam dininin sanat ve sanat eğitimi üzerindeki etkilerini ortaya koymuştur. Bununla birlikte Jeong (2010) Kore sanat eğitimi öğretim programlarının sosyal ve kültürel bağlamında irdelenmesine ilişkin makalesinde, ulusal öğretim programlarının, toplumun ideolojilerini yansıttığı görüşünü savunurken, Öztürk, (1997:27) de araştırmasında onsekizinci yüzyılda askeri okullarda sanat eğitime yer verilmesinin Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşünü durdurma ideolojisi ile olan ilişkisini ele almıştır.

Gökhan (2007:62), yüksek lisans tez çalışmasında 1900 yılı sonrasında batı ile bireysel ilişkilerin sanat eğitime etkilerini ele almıştır. Bu dönem Kore sanat eğitimi incelediğimizde, 1910 Japon sömürgesinin sanat eğitiminin gelişmesinde etkili olduğu görülmektedir. Kyong (2006: 9), tarihsel açıdan Kore sanat eğitimi incelediği araştırmasında Japonların sanat eğitiminin Korelilerde kurtuluşu ve özerkliği teşvik edeceğine inanıp sanat eğitime kısıtlamalar getirdiklerini ileri sürmüştür. Bu veriler ışığında bu dönemde çeşitli nedenler ile farklı ülkelerin sanat eğitimi anlayışları ülkelerin ulusal sanat eğitimi etkilediği bulgusuna varılmıştır.

Cho (1997)’nin tezinde vurguladığı gibi her iki ülke de zorlu gelişim süreçlerinden geçerek şekillenmiştir. Her iki ülkede cumhuriyetin ilan edilmesinin ardından eğitim sisteminde yenilik hareketleri ile batı sanat eğitimi örnek alınmış Dewey’in görüşleri her iki ülkenin sanat eğitiminin temellenmesinde etkili olmuştur.

Ankara’da 1926 yılında açılan Gazi Eğitim enstitüsü ve Seul’de 1946’da açılan Seul Ulusal Üniversitesi sanat eğitimi öğretmen yetiştirme kurumları olarak önemli kurumlar olmuştur. 1950’li yıllardan günümüze kadar olan süreçte her iki ülkede de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar ve yenilikler ile günümüzdeki sanat eğitimi programları şekillenmiştir. 1950’li yıllardan günümüze kadar olan süreçte her iki ülkede de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar ve yenilikler ile günümüzdeki sanat eğitimi programları şekillenmiştir.

Ülkelerin sanat eğitimi öğretim programları yapı bakımından incelendiğinde, her iki ülkenin öğretim programlarının da kültürel miras, estetik, sanatın eğitiminin farklı alanlarla bütünleştirilme amaçları doğrultusunda yapılandırıldığı bulgusu elde edilmiştir. Bu bulgu, Pekdağ’ın (2021,43). tezinde belirtmiş olduğu Türkiye Görsel sanatlar dersi öğretim programı; görsel sanat kültürü, müze bilinci, görsel sanatlarda biçimlendirme olmak üzere öğrenme alanlarına ayrılması öğrencilerin görsel sanatların diğer alanlarıyla da ilgilenmesine yönelik esnekliğe sahip bir program olarak yapılanmasına ilişkin verileriyle, Özalp ve Özdemir’in (2019:14) Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları, sanat etkinlikleri yoluyla; öğrencilerin maddi ve manevi kültürel mirası anlayıp, önemini kavrayabilmeyi, millet karakterinin kültürden beslenebilmesini ve her şeyden önce estetik değer anlayışını hayatın içine dahil edebilmeyi geliştirmeyi amaçlayan bir yapıda olması sonucu ile desteklenmiştir.

İlk ve Orta öğretim kademeleri sanat eğitimi programlarına ait veriler karşılaştırıldığında, programların her iki ülke de de benzer amaçlar doğrultusunda düzenlendiği bulgusu elde edilmiştir. Her iki ülke de ilköğretim kademesinde temel bilgi ve becerilerin elde edilmesi ve orta öğretimde bunların geliştirilmesi ön plana çıkmaktadır. MEB (2018:9) Görsel sanatlar öğretim programlarında yer alan ‘ilkokul seviyesinde genel sanat uygulamaları ve bilgiler yer almaktadır. Ortaokul seviyesinde ise öğrencilerin edindikleri bilgi ve uygulamaları analiz edebilme, yorumlayabilme, değerlendirebilme, özgün çalışmalar ortaya çıkarabilme becerilerinin kazandırılması amaçlanmıştır’ ifadeleri ve benzer olarak, Özalp ve Özdemir (2019:129)’in makalesinde Koreli sanat eğitimcileri ile görüşme verilerini aktardığı bölümde öğretim programlarında ‘Kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru adım adım ilerleyerek her kademedede ayrı ayrı uygun hedefler mevcuttur’ ifadelerinden, iki ülke de de sanat eğitimi öğretim programlarının geliştirilmesinde tümevarımsal yaklaşımın benimsendiği anlaşılmaktadır.

Sanat eğitimi öğretim programlarının içerik bakımından karşılaştırılmasına ait bulgulara Güney Kore'nin sanat eğitimi yoluyla kişilik eğitimine büyük önem verdiği, Türkiye'de ise kişilik eğitiminin doğrudan öğretim programlarında yer almadığı görülmektedir. Park (2010) tezinde Kore'de güzel sanatlar eğitiminin, öğrencilere benlik saygısı kazandırabileceği ve kişilik özelliklerini ortaya çıkarabileceği görüşlerinin Lowenfeld'in görüşleri doğrultusunda şekillendiği sonucuna ulaşmıştır. Yixiong, (2009) ise Güney Kore'de eğitiminin modern görüşleri benimsenmesine rağmen, büyük ölçüde geleneklerin etkisinde şekillendiğini savunmaktadır. Choi (2013), 'in araştırmasında yer verdiği Güney Kore geleneksel "hongik ingan tipi" (faydalı bir insan olma) felsefesinin kişilik eğitimini desteklediği söylenebilir. Kişilik eğitimi birey ve toplum sağlığı açısından ele alındığında, Güney Kore sanat eğitiminde yer alan, görsel kültür ve çok kültürlülük konularının da dolaylı olarak kişilik eğitimi ile ilişkisini gündeme getirmektedir. Öyle ki bazı Koreli araştırmacılar görsel kültür ve çok kültürlülük eğitimlerinin toplumlar ve kültürel arasında saygı ve anlayış bağlarını kuvvetlendireceği görüşündedir. Kang (2015), "Çok Kültürlü Toplumda Kore Sanatı ve Sanat Eğitimi" başlıklı makalesinde Güney Kore'de toplumunun çok kültürlü yapısı ve kültürel karmaşıklığına rağmen kültürler arası anlayış ve tolerans oluşturmada yakaladığı başarılarında, sanatçıların ve sanat eğitimcilerinin önemini ortaya koymuştur. Bugün Güney Kore'nin modernleşirken, kültürünü muhafaza etmesinde, sanatı ve sanat eğitimi önemli bir etken olmuştur. Song (2008) tez çalışmasında görsel kültür eğitiminin, geleneksel kültür ve sanatın anlaşılması ve korunmasında etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları sanat eğitimi yoluyla günlük hayat ile sanatı bütünleştirme, sorunları çözümede yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi önemli görülmüştür. Öğretim programları içeriğinin günlük hayatta işlevsel olarak kullanılması, benzer olarak Alp, (2015:85)'in Güney Kore fen öğretim programlarını incelediği araştırmasının sonuçlarına da yansımıştır.

Öğretim programlarının incelenmesi sonucunda her iki ülkenin de öğretim programlarının öğrenme alanlarına ayrılarak sunulduğu anlaşılmıştır. Öğrenme alanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular; Türkiye öğretim programlarında yer alan 'Görsel İletişim ve Biçimlendirme' öğrenme alanı, Güney Kore'de 'Deneyim ve İfade' alanı ile; 'Sanat Eleştirisi ve Estetik' öğrenme alanı ise 'Değerlendirme' alanı ile

benzerlik olduğunu göstermektedir. Türkiye’de yer alan Kültürel Miras alanına ait konular Kore’de çeşitli boyutlarda ele alınmış çok kültürlülük, görsel kültür, kültürel okuryazarlık gibi konular ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte Kültür konusunda Güney Kore öğretim programlarının daha zengin bir içerik ile sunulduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Güney Kore ve Türkiye’nin sanat eğitimi öğretim programları dışında anadil eğitimi öğretim programlarında da benzer olarak kültür konusunun yer aldığı görülmektedir. Aslantaş (2017: 171), araştırmasında Güney Kore, Singapur ve Finlandiya anadil öğretim programlarında da manevi kültürel, milli değerler ile ilgili hedeflerin yer aldığını, farklı ülkelerin dillerine, kültürlerine hoş görülmesi olma ve evrensel değerler üzerinde durulduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Duman (2019 :91) araştırmasında Türkiye ve Güney Kore Tarih dersleri öğretim programlarında; milli değerlerin korunması ve dünya mirasının korunması konusunda benzer amaçların yer aldığını belirtmiştir.

5.2 Sonuç

Bu başlık altında bulgulardan yararlanarak araştırma problemlerine yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarının tarihsel olarak karşılaştırılmasına yönelik elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Türkiye’de 1883 yılında ‘Sanayi-i Nefise Mektebi’nin kurulduğu dönemlerde Kore’de de benzer olarak ‘Dohwasu’ okulları kurulması ile o dönemlerde devletlerin sanatı desteklediği ve sanat eğitimi konularına önem verdikleri anlaşılmaktadır. 1900 yılı sonrasında, Türkiye’de yenileşme hareketleri doğrultusunda Batı sanat eğitiminin etkileri görülürken, Kore’de Japon sömürge anlayışı etkili olmuştur. Bu dönem sanat eğitiminde her iki ülkede de çeşitli tekniklerin sanat derslerinin içeriklerini zenginleştirdiği bir dönem olduğu söylenebilir. Ankara’da 1926 yılında açılan Gazi Eğitim enstitüsü, Seul’de 1946’da açılan Seul Ulusal Üniversitesi kurumlarının açılması, ülkelerde sanat eğitimi öğretmen yetiştirme programları için ilk adım olmuştur. Her iki ülkenin sanat eğitimi öğretim programlarının şekillenmesinde batı sanat eğitimi anlayışı ve Dewey’in sanat eğitimi görüşleri etkili olmuştur. Bu bakımdan, Güney Kore ve Türkiye güncel sanat eğitimi öğretim programları, yapı ve içerik bakımından birbirine benzemektedir.

Tarihsel süreç içerisinde sanat eğitimi öğretim programları incelendiğinde; Türkiye ve Güney Kore’nin köklü tarihi, zengin kültürü, çeşitli inanışları ve sanatı ülkelerin sanat eğitimine kaynaklık etmiş, çeşitlilik kazandırmış ve sanat eğitiminin gelişiminde etkili

olduğu görülmektedir. 1800'lü yıllar öncesinde Güney Kore ve Türkiye'de siyasi anlayış ve ideolojilerin etkileri ile sanat dersleri yalnızca erkek okullarında yer almıştır. Buradan sanat eğitiminin gelişmesinde; siyasi politikaların, her iki ülke için belirleyici bir etken olduğu söylenebilir. Güney Kore eğitim anlayışı içerisinde, sanat eğitiminin sosyal toplum yapısını şekillendirmede etkili olduğu düşünülmektedir. Sanat eğitimi toplumu sosyal yapılandırmada bir araç olarak görülmüştür.

Türkiye ve Güney Kore'de sanat öğretiminin genel yapısı, ilköğretim ve ortaöğretim kademeleri, sanat eğitimi öğretim programlarının; içeriğinin detaylı olarak incelenip karşılaştırılması ile elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Türkiye ve Güney Kore ilköğretim ve ortaöğretim, sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan kazanımlar çeşitli öğrenme alanlarına ayrılarak düzenlenmiştir. Bu alanlar karşılaştırılmalı olarak incelendiğinde 'Görsel İletişim ve Biçimlendirme' öğrenme alanı, Güney Kore'de 'Deneyim ve İfade' alanı ile; 'Sanat Eleştirisi ve Estetik' öğrenme alanı ise 'Değerlendirme' alanı ile benzer amaçlar doğrultusunda şekillenmiştir. 'Görsel iletişim ve Biçimlendirme' alanı ile 'Deneyim ve İfade alanlarında sanat eğitimi temel kavramlarının anlaşılabilir, özgün görsel ifade gücünün yansıtılması, 'Görsel Sanatlar Kültürü' alanı ile 'Değerlendirme' alanı sanat eserinin değerinin anlaşılması gibi ortak amaçlar içermektedir. Ayrıca Günümüz Güney Kore sanat eğitimi öğretim programı politikaları, küreselleşen dünyada ve bilgi çağında önder, özgür ve yaratıcı düşünebilme hedeflerini içermektedir.

Türkiye ve Güney Kore'de kazanımlar, tümevarımsal bir anlayış ile oluşturulup; ilköğretim seviyesinde temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasına yönelik, orta öğretim seviyesinde ise bu bilgilerin genişletilip becerilerin geliştirilmesine yönelik olarak sunulmuştur. Türkiye ve Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarının; kültürel mirasın anlaşılmasını, sanat yoluyla ifade yeteneği ile estetik bir bakış açısı kazandırılmasını ve sanatın diğer disiplinlerle bütünleştirilmesini amaçlarına yönelik olarak öğrenme alanlarına ayrılması ile yapı ve içerik bakımından benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Ülkelerin sanat eğitimi öğretim programlarının içeriği karşılaştırıldığında, Türkiye'den farklı olarak; Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında temel içerik olarak 'Kişilik Eğitimi' ön plana çıkmaktadır. Ülkemiz sanat eğitimi öğretim

programlarında sanat yoluyla kişilik eğitime yönelik doğrudan bir içerik ya da öğrenme alanı bulunmamaktadır. Güney Kore’de kişilik eğitime büyük önem verilmektedir. İkinci öğretim programı döneminde Öğretmenlere öğrencilerin kişisel gelişimlerine yardımcı olmaları konusunda talimatlar verildiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte dördüncü öğretim programı döneminde hızla gelişen sanayileşme ve değişen toplumda, kişilik eğitimi sorunu gündeme gelmiş, öğretim programlarında kişilik eğitimi yer almaya başlamıştır.

Ülkelerin sanat eğitimi öğretim programları içeriklerinin oluşturulmasındaki kültürel etkilerin incelenmesi ve karşılaştırılması ile elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Sanat Eğitimi Öğretim Programlarında yer alan kültürel içerikler incelendiğinde ülkelere ait öğretim programlarının ilgili öğrenme alanlarında, ülkelerin kendi kültürlerinin anlaşılması ve farklı kültürlere saygı duyulmasına yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Geleneksel sanat vurgularına rağmen, Güney Kore’de sanat öğretmenlerinin çoğu batı sanatı ağırlıklı olarak eğitim almaları nedeniyle sanat eğitimi içerisinde geleneksel sanat eğitiminin yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Güney Kore sanat eğitimi öğretim programları kültür konusunda zengin bir içeriğe sahiptir. Çağın getirdiği yenilikler ve toplumun gereksinimleri, Güney Kore sanat eğitimine görsel kültür, çok kültürlülük gibi yeni içerikler getirmiştir. Güney Kore’de sanat eğitiminin kültürler arası saygı oluşturma rolü önemli görülmektedir. Güney Kore’de geleneksel sanat eğitiminin görsel kültür eğitimi ile bütünleştirerek verilmesi faydalı görülmektedir. Türkiye’deki öğretim programlarında bu içeriklerin geniş olarak ele alındığını söylemek mümkün değildir.

Farklı kültürlerin sanat eğitiminin ülkemiz sanat eğitimi ile karşılaştırmalı olarak incelenmesi, kültürler arası farklılıkların anlaşılması ve araştırmacılara yeni bakış açıları kazandırması bakımından faydalı olabileceği anlaşılmaktadır.

5.3 Öneriler

Güney Kore köklü tarihten gelen çeşitli inanışlara, zengin kültüre ve sanat eserlerine sahip bir ülke olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim alanında ve ekonomik anlamda yakaladığı başarılar ile ülkemizde araştırmacıların son yıllarda dikkatini çekmektedir. Araştırmada ülkemizde Güney Kore sanat eğitimi ile ilgili çalışmaların yetersiz olduğu

gözlemlenmiştir. Bu bakımdan genel bir bilgi sunma faydalı görülmüştür. Bu doğrultuda Kore'nin zengin sanat formları ile eğitim anlayışları kaynakları ülkemizdeki araştırmacılara, ilham kaynağı olabilir. Bununla birlikte her iki ülkenin kendine özgü kültürünün sanat eğitimine yansımalarının incelenmesi ülkelerin kendi sanat eğitimi anlayışlarına yeni bir boyut kazandırabilir.

Güney Kore sanat eğitiminin temelini oluşturan işlevsellik ve faydacı anlayışın estetik kurallar çerçevesinde verilmesi Türkiye'de yeni uygulamalar hakkında fikir sunmaktadır. Özellikle sanat eğitimi günlük hayata taşıyabilme becerilerine dayalı etkinlikler ülkemiz çağdaş sanat eğitimi uygulamalarında kullanılabilir.

Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında sıkça vurgulanan 'Kişilik Eğitimi' ile sanat eğitiminin terapi işlevi, birey ve toplum sağlığı için önemi gündeme gelmektedir. Sanat eğitimi yoluyla kişilik eğitiminin, sağlıklı birey-toplum ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin araştırılması, sanat eğitimi öğretim programlarının geliştirilmesinde etkili olabilir.

Güney Kore'nin Japon sömürgesi altında olduğu zamanlarda Japonların sanat eğitiminin milli duyguları pekiştirdiğine inanıp, sanat eğitiminde kısıtlamalara gitmeleri, sanat eğitiminin milli ve kültürel değerlerin anlaşılması ve korunmasındaki rolünü gündeme getirmiştir. Sanat eğitimi ve kültür ilişkisine yönelik bu sonuç, araştırmacılara ilham olabilir.

Güney Kore sanat eğitimi öğretim programlarında yer alan, çokkültürlülük, popüler kültür, kültürel okuryazarlık kavramları ile ilgili araştırmalar Türkiye sanat eğitimi öğretim programları revize edilirken değerlendirilebilir.

Güney Kore sanat eğitiminde yer alan formlar, konular ve teknikler diğer ülkelerin sanat eğitimine yeni bir boyut kazandırabilir. Bu anlamda ülke ile kültürel etkileşimi daha da yoğunlaştırabilecek milli eğitim ve üniversiteler arası sanat eğitimi ve kültür temelli ortak projeler geliştirilebilir. Güney Kore sanat eğitiminde uygulanan kültür temelli sanat etkinlikleri üzerine değerlendirmeler yapılmalıdır. Türk kültürü ve Güney Kore kültürünün birbiriyle ilişkisini artırma amacıyla Türk ve Koreli Sanat eğitimcilerinin karşılıklı sanat etkinlikleri uygulama fırsatı bulabilecekleri değişim projeleri planlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Alp, Zehra Betül. (2015). *Türkiye, Çin (Hong Kong), Japonya ve Güney Kore Fen Öğretim Programlarının Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Aman, Fatih (2012). Bronislaw Malinowski'nin Kültür Teorisi. *T.C. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 21(1), 135-151.

Aslantaş, Tuba. (2017). *Türkiye ve PISA' Da Başarılı Olan Ülkelerin (Finlandiya, Güney Kore, Singapur) Anadili Öğretim Programlarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Baş, Şenay. (2009). *Yeni Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Tespit Edilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

Büyüköztürk, Şener, Kılıç Çakmak, Ebru, Akgün, Erkan, Karadeniz, Şirin, Demirel, Funda (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Chae, H. S. (2004). *Talking back to the Asian model minority discourse: Korean-origin youth experiences in high school*, Journal of Intercultural Studies, 25(1), 59-73.

Chang, I. S. (2012). *Multicultural Education in Korea: Its Origin, Status, and Direction*, Multicultural Education Review, 4(2), 60-90.

Cho, İn Kyung (1997). *Güney Kore Eğitim Sistemi İle Türkiye Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Choi, Jeongsuk. (2013). *Türkiye'de Ve Güney Kore'de Okul Öncesi Eğitimin İncelenmesi*, Doktora Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Duman, Fikriye Gökçehan. (2019). *Türkiye ile Güney Kore'nin Fen Bilimleri Öğretim Programlarının Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.

Elpe, Ebru (2014). Köy Enstitüleri ve Sanat Eğitimi, *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 4(2), 15-34.

Ertosun, Rukiye. (2020). *Görsel Sanatlar (1-8) Öğretim Programına Göre Hazırlanan Ders Planlarının Uygulama Yönünden Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Gökhan, Mehmet Aslan. (2007). Türkiye’de İlköğretimde Plastik Sanatlar Eğitimi Ve Önermeler, Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.

Gülsoy Kerimoğlu, Pınar Necmiye. (2019). *Türkiye ve Güney Kore Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Jeong, Ok Hee, (2010). Examination of the Sociocultural Context in Korean School Art Education and the Institutional Issues in the National Curriculum. *The Korean Journal of Arts Education*, 8(1), 71-94.

Kang, Yoonjung, (2015). Art and Art Education in the Multicultural Society of South Korea. *Journal of Art for Life* , 6(1), 2-13.

Karataş, Zeki (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi* 1(1), 62-80.

Kim, Hyungsook, (2014). Education through Art after the Second World War: A Critical Review of Art Education in South Korea. *International Journal of Art & Design Education*, 33(1), 88-102.

Kim, Hyungsook, (2014). Education through Art after the Second World War: A Critical Review of Art Education in South Korea. *International Journal of Art & Design Education dergisi*, 33(1), 88-102.

Kyong, (Izabella) Hui Kean (2006). *A Historical and Social Perspective of Korean Art Education*, Yüksek Lisans Tezi, GEORGIA STATE ÜNİVERSİTESİ, Atlanta Georgia Birleşik Devletler.

Kyung, Lew. (2009). *A Study On The Visual Culture Appreciation Education Applying Criticism Based on the 2007 Korean National Elementary Art Curriculum ‘Focus on Animation’*, Yüksek lisans Tezi, GYEONGİN NATIONAL UNIVERSITY OF EDUCATION, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Incheon Güney Kore.

Levent, F. & Gökaya, Z. (2014). "Education Policies Underlying South Korea's Economic Success", Journal Plus Education, 10(1), 275-291.

Lim (2005) Lim, B. (2005). *Aesthetic experience in a dynamic cycle: Implications for early childhood teachers and teacher educators*, Journal of Early Childhood Teacher Education, 25(4), 367-373.

Mercin, Levent ve Alakuş, Osman (2007). *Birey ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliliği*. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi (9),14-20.

Merriam, Sharan B. (2015). *Nitel Araştırma*. (Çeviren: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Moon, S., Rose, S., Black, A., Black, J., Hwang, Y., Lynn, L., Memoli, J. (2013). *Releasing the Social Imagination: Art, the Aesthetic Experience, and Citizenship in Education*, Creative Education, 4 (3), 223-233.

Özalp, Hatice Kübra ve Özdemir, Selma (2020). *Güney Kore Sanat Eğitiminin Yapı, Eğitim ve Kültür Bağlamında Değerlendirilmesi*, AJESI- Anadolu Journal of Educational Sciences International, 10(1), 111-149.

Park, Ji Hye. (2010). *A Study on V. Lowenfeld's and E. W. Eisner's Theories influencing the Korean Art Curriculum*. Yüksek Lisans Tezi, SUNGSHİN WOMEN'S UNIVERSITY, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Seul Güney Kore.

Park, Ji Hye. 2007. *The Comparative Research Between The Art Education Of Korean Middle School*, Yüksek Lisans Tezi, HANYANG ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Seul Güney Kore.

Pekdağ, Gül Nihal. (2021). *Görsel Sanatlar Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Song, Bok Ran (2008). *A Study on Korean Traditional Art Education Guide Applying Visual Culture Education*, Yüksek Lisans Tezi, KONGJU NATIONAL ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gongju Güney Kore.

Uğurlu, Sena. (2013). *Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel Bakış*, Yüksek Lisans Tezi, ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Yıldız, Derya. (2015). *"Türkiye, Kore, Finlandiya Ana Dili Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi"* Tedmem, 40(179), 89-110.

Yi, S. D. & Kim, H. S. (2005). *A Movement toward eastern ethnocentric art education: the value of Korean art and cultural heritage*. Art Education, 58(5), 18-24.

Yixiong, Lu (2009). *South Korean Education Current Situation, Problems and Its Suggestive Solutions*, Yüksek Lisans Tezi, SOONCHUNHYANG ÜNİVERSİTESİ Endüstriyel Bilimler Enstitüsü (Department of Industrial information Graduate School of Soonchunhyang University), Asan Güney Kore.

이경진, 김선아 (2012). *미술영재 교육과정 평가를 위한 이론적 기초*, Journal of Gifted/Talented Education, 22 (3), 639-662.

İNTERNET KAYNAKLARI

Aras, Selda. ve Sözen, Sinem. (2012). *Türkiye, Finlandiya ve Güney Kore’de öğretmen yetiştirme programlarının incelenmesi*.
http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/2527-31_05_2012-11_40_01.pdf, Erişim Tarihi: 9.12.2018.

Güney Kore Eğitim Bakanlığı (2015). *미술과 교육과정 (Sanat Eğitimi Öğretim Programı)*.
http://www.ktbook.com/info/2015%EA%B0%9C%EC%A0%95%EA%B5%90%EC%9C%A1%EA%B3%BC%EC%A0%95/%EB%B3%84%EC%B1%8513_%EB%AF%B8%EC%88%A0%EA%B3%BC%20%EA%B5%90%EC%9C%A1%EA%B3%BC%EC%A0%95.pdf, Erişim Tarihi : 9.12.2018.

KICE (Korea Institute Curriculum Evaluation). (2011). *미술과 교육과정 개정을 위한 시안 개발 연구 (Sanat Eğitimi Öğretim Programlarının İncelemeleri İçin Proje İyileştirme Araştırması Raporu)*.
http://artsedu.kice.re.kr/cmm/fms/FileDown.do?atchFileId=FILE_00000000004197&fileSn=0, Erişim Tarihi: 9.12.2018.

Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (Ocak 2018). *İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) görsel sanatlar dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı*. Erişim adresi: <http://mufredat.MEB.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=358>, Erişim Tarihi: 9.12.2018.

Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (Ocak 2018). *Lise görsel sanatlar dersi (9-12. sınıflar) öğretim programı*. Erişim adresi: [T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı \(meb.gov.tr\)](http://T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (meb.gov.tr)), Erişim Tarihi: 9.12.2018.

Öznacar, Mehmet D. (2011). *15-22 Mayıs 2011 Güney Kore Çalışma ve İnceleme Ziyareti Raporu*.

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_01/10035040_gneykorernei.pdf,

Erişim Tarihi: 15.01.2018.

Öztürk, Faruk. (1997). *II. Meşrutiyet Dönemi Ortaöğretim Kurumları Ders Programlarında Sanat Eğitimi Olarak Resim Dersi*. *Eğitim ve Bilim*, 21(105), 25-36.

Erişim Adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5940/2062>.

Erişim Tarihi: 07.06.2020.

Shin, Sunwoo ve Koh, Myung sook (2015). *Korean Education In Cultural Context*.

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.515.4846&rep=rep1&type=pdf>,

Erişim Tarihi : 9.12.2018.